



SAMLENOTAT

28. april 2016
16/00638-1

Indholdsfortegnelse

1. Portabilitet: Forslag om sikring af grænseoverskridende mobile onlineindholdstjenester i det indre marked KOM(2015)627 2
Punktet er sat på til generel indstilling
2. Konkurrenceevnetjek: Status for realøkonomien..... 19
Punktet er sat på til politisk drøftelse
3. Strømlining af konkurrenceevne: Det digitale indre marked..... 22
Punktet er sat på til mundtlig præsentation ved formandskabet
4. Rådskonklusioner om digitalisering af den europæiske industri og digital forvaltning..... 25
Punktet er sat på til vedtagelse
5. Rådskonklusioner om bedre regulering 33
Punktet er sat på til politisk drøftelse og vedtagelse
6. Udstationeringsdirektivet 42
Punktet er sat på til præsentation ved formandskabet

1. Portabilitet: Forslag om sikring af grænseoverskridende mobile onlineindholdstjenester i det indre marked KOM(2015)627

Revideret notat. Ændringer er markeret med **fed** og *kursiv*.

1. Resumé

EU-kommissionen har den 9. december 2015 fremlagt et forslag til en forordning om sikring af grænseoverskridende mobile onlineindholdstjenester i det indre marked.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF art. 114

Forslaget har til formål at indføre fælles regler for at sikre, at forbrugere kan tage deres onlineindholdstjenester med over grænserne, når forbrugerne tager midlertidigt ophold i andre medlemsstater. Regeringen vurderer ikke, at forslaget som udgangspunkt har lovgivningsmæssige konsekvenser eller væsentlige statsfinansielle konsekvenser. Regeringen vurderer endvidere, at de samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser ikke kan opgøres på nuværende tidspunkt, og konsekvenserne vil afhænge af det endelige forslag.

Regeringen støtter, at der bliver fundet en løsning således, at forbrugere i EU kan tage lovligt indkøbte onlinetjenester med sig, når de tager midlertidigt ophold i en anden medlemsstat. En sådan løsning bør dog være balanceret i forhold til rettighedshavernes, tjenesteudbydernes og forbrugernes interesser.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (konkurrenceevne) den 26.-27. maj 2016 med henblik på en generel indstilling eller fremskridtsrapport.

2. Baggrund

Kommissionen har den 9. december 2015 ved KOM(2015)627 offentliggjort et forslag til en forordning om sikring af grænseoverskridende mobile onlineindholdstjenester i det indre marked. Forslaget er oversendt til Rådet den 17. december 2015 i dansk sprogversion. Forslaget er udarbejdet med hjemmel i TEUF artikel 114 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Baggrund for forslaget er, at der i Kommissionens strategi for et digitalt indre marked af 6. maj 2015 (KOM(2015) 192) foreslås en række initiativer med henblik på at skabe et indre marked for digitalt indhold og digitale tjenester. Forslaget er blandt de første af initiativerne i strategien.

Kommissionen har oplyst, at forslaget vil blive efterfulgt af andre initiativer på de områder, der er identificeret i strategien, herunder det ophavsretlige område. Forslaget er offentliggjort samtidig med Kommissions meddelelse ”*På vej mod en tidssvarende, mere europæisk ramme for ophavsret*”, hvori der redegøres for Kommissionens fremtidige planer for ophavsretsområdet.

3. Formål og indhold

Formålet med forslaget er at fjerne hindringerne for grænseoverskridende mobilitet af onlineindholdstjenester, der fx giver adgang til sport, film, musik etc. Formålet er således at gøre det muligt for forbrugere at tage sådanne tjenester med, når de tager midlertidigt ophold i andre medlemsstater, fx i forbindelse med forretningsrejser eller ferie.

Forordningen har 8 artikler.

Artikel 1 fastsætter forslagets formål og anvendelsesområde. Med forslaget vil der blive indført fælles regler for at sikre, at abonnenter på onlineindholdstjenester i EU, der leveres mobilt, kan modtage disse tjenester, når abonnenterne midlertidigt opholder sig i en anden medlemsstat (grænseoverskridende mobilitet).

Artikel 2 indeholder forordningens definitioner, der skal fortolkes ensartet i EU.

I artiklen defineres begreberne ”abonnet”, ”forbruger”, ”bopælsmedlemsstat”, ”midlertidigt ophold”, ”onlineindholdstjeneste” og ”mobilitet”. Det følger bl.a., at der ved ”bopælsmedlemsstat” forstås den medlemsstat, hvor abonnenten har sit sædvanlige opholdssted, og at der ved ”midlertidigt ophold” forstås, at en abonnent befinder sig i en anden medlemsstat end sin bopælsmedlemsstat. Det følger af Kommissionens konsekvensanalyse, at der i forhold til definitionen af ”midlertidigt ophold” ikke er tænkt på en konkret tidsperiode, og at det midlertidige ophold kan skyldes fx ferie, arbejde eller studier.

Det følger ligeledes, at der ved en ”onlineindholdstjeneste” forstås en tjeneste som omhandlet i artiklerne 56 og 57 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, som en tjenesteudbyder lovligt stiller til rådighed mobilt i bopælsmedlemsstaten, og som er en audiovisuel medietjeneste efter Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/13/EU eller en tjeneste, hvis vigtigste funktion er at give adgang til værker, andre frembringelser eller transmissioner fra radio- og tv-foretagender enten lineært eller on-demand, og som leveres til en abonnent på aftalte vilkår

enten mod betaling eller gratis, forudsat at abonnentens bopælsmedlemsstat verificeres af udbyderen.

Forslaget indeholder ikke nogen definition af en indholdsudbyder.

Artikel 3 indeholder en forpligtelse for udbyderen af en onlineindholdstjeneste til at sikre, at abonnenten kan benytte onlineindholdstjenesten under midlertidigt ophold i en anden medlemsstat. Dette gælder for det samme indhold, den samme kategori af og det samme antal udstyrsenheder samt den samme kategori af brugsegenskaber som dem, der tilbydes i bopælsmedlemsstaten. Denne forpligtelse omfatter dog ikke de samme kvalitetskrav til leveringen af en sådan tjeneste, som når tjenesten ydes i bopælsmedlemsstaten.

Artikel 4 indeholder regler om leveringsstedet for, adgangen til og brugen af onlineindholdstjenester. Leveringen af tjenesten samt den adgang en abonnent, der midlertidigt opholder sig i en anden medlemsstat, har til den, og den brug, abonnenten gør af den, anses for udelukkende at finde sted i bopælsmedlemsstaten. Rent ophavsretsligt betyder dette, at de relevante ophavsretlige handlinger, der finder sted, når tjenesten stilles til rådighed for forbrugerne som led i grænseoverskridende mobilitet, udelukkende anses for at finde sted i bopælsmedlemsstaten.

Artikel 5 medfører, at eventuelle kontraktvilkår, der er i strid med forpligtelsen til at sikre grænseoverskridende mobilitet, ikke kan håndhæves. Dette gælder navnlig vilkår, der begrænser enten forbrugerens muligheder for at benytte grænseoverskridende mobilitet i forbindelse med sine onlineindholdstjenester eller tjenesteudbyderens mulighed for at stille denne mobilitet til rådighed.

I artikel 5, stk. 2, gives der mulighed for, at rettighedshavere og indholdsudbydere kan aftale, at indholdsudbyderen skal anvende effektive midler til at verificere deres abonnenter. Disse midler skal dog være rimelige og må ikke gå udover, hvad der er krævet for at nå deres mål.

Artikel 6 bestemmer, at behandling af personoplysninger i medfør af forordningen skal udføres i overensstemmelse med direktiv 95/46/EF om databeskyttelse og direktiv 2002/58/EF om databeskyttelse i den elektroniske kommunikationssektor.

Artikel 7 medfører, at forordningen finder anvendelse på eventuelle aftaler, der er indgået, og rettigheder, der er erhvervet, inden datoen for forordningens anvendelse, hvis de er relevante for leveringen af, adgangen til og brugen af tjenesten. Det bemærkes, at de relevante parter

får en frist på seks måneder fra offentliggørelsen til at tilpasse sig den nye retstilstand.

Artikel 8 regulerer forordningens ikrafttræden. Det fremgår, at forordningen træder i kraft seks måneder efter offentliggørelsen i EU-Tidende.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Det ansvarlige udvalg i Europa-Parlamentet er JURI (Legal Affairs)), der som rapporteur har udpeget Jean-Marie Cavada (Group of the Alliance of Liberals and Democrats of Europe). JURI har endnu ikke afgivet udtalelse.

ITRE (Industri, Research and Energy), CULT (Culture and Education), IMCO (Internal Market and Consumer Protection) og LIBE (Civil Liberties, Justice and Home Affairs) har mulighed for at afgive udtalelser. LIBE har valgt ikke at afgive en udtalelse.

For nærværende er det ikke kendt, hvor Europa-Parlamentet afgiver udtalelse.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at nærhedsprincippet er overholdt. Kommissionen lægger i den forbindelse vægt på, at mobile onlineindholdstjenester er et spørgsmål af grænseoverskridende karakter. Kommissionen anfører ligeledes, at da ophavsrettigheder og nærtstående rettigheder er harmoniseret på EU-plan, er det kun EU, der kan ændre den retlige ramme, og at medlemsstaterne derfor ikke kan gribe ind gennem lovgivning for at sikre grænseoverskridende mobilitet. På den baggrund vurderer Kommissionen, at sådanne foranstaltninger derfor kun kan træffes på EU-plan.

På det foreliggende grundlag kan regeringen tilslutte sig Kommissionens betragtninger omkring nærhedsprincippet. De løsninger vedrørende mobile onlineindholdstjenester, der allerede eksisterer på markedet, hviler på frivillige aftaler i de enkelte medlemsstater. Det er forskelligt fra medlemsstat til medlemsstat og tjeneste til tjeneste om – og i givet fald i hvilken udstrækning - en forbruger kan tage sin tjeneste med, når der tages midlertidigt ophold i en anden medlemsstat. I det omfang, der er behov for bindende, ensartede løsninger på tværs af landegrænser i EU, vil der være behov for EU-regulering.

6. Gældende dansk ret

De løsninger vedrørende mobile onlineindholdstjenester, der allerede eksisterer på markedet, hviler på frivillige aftaler mellem rettighedshaverne og tjenesteudbydere. Det er forskelligt fra tjeneste til tjeneste om – og i givet fald i hvilken udstrækning - en forbruger kan tage sin tjeneste med, når der tages midlertidigt ophold i en anden medlemsstat.

Dansk ret indeholder ikke regler, der forpligter udbyderen af en onlineindholdstjeneste at sikre, at en abonnent, der midlertidigt opholder sig i en anden medlemsstat, kan få adgang til og bruge onlineindholdstjenesten.

Dansk lovgivning indeholder endvidere ikke regler, der forpligter udbyderen af en onlineindholdstjeneste til at underrette abonnenten om kvaliteten af leveringen af onlineindholdstjenesten.

Efter forbrugeraftaleloven skal en erhvervsdrivende inden indgåelsen af en aftale om en ikke-finansiel tjenesteydelse give forbrugeren oplysning om tjenesteydelsens vigtigste egenskaber og, hvor det er relevant, digitalt indholds funktionalitet og evne til at fungere sammen med hardware og software.

Ophavsretsloven gælder som udgangspunkt kun for så vidt angår handlinger, der foretages på dansk territorium. Disse handlinger kan fx være eksemplarfremsending af ophavsretligt beskyttet materiale eller tilgængeliggørelse af materialet til danske borgere. Ophavsretsloven indeholder ikke specielle bestemmelser om, hvornår en handling foretages på dansk territorium ud over ophavsretslovens § 87, der vedrører udsendelser via satellit.

Ophavsretslovens udgangspunkt er, at en rettighedshaver helt eller delvist kan overdrage sine rettigheder efter ophavsretsloven, og at rettighedshaveren på den måde kan vælge at begrænse overdragelsen af rettigheder geografisk, fx til anvendelse i ét medlemsland.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Det forventes ikke, at forslaget vil kræve lovgivningsmæssige ændringer i Danmark. Det bemærkes, at forslaget ikke indeholder krav om tilsyn eller konsekvenser ved en manglende overholdelse af forslaget. Såfremt der i Danmark findes behov for at supplere forordningens regler, vil dette være op til national lovgivning.

Eventuelle tvister om overholdelse af reglerne i forordningen kan afklares ved domstolene.

Statsfinansielle konsekvenser

Det vurderes ikke, at forslaget vil have væsentlige statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget indeholder ikke forpligtelser eller retningslinjer for medlemsstaterne, og håndhævelse af reglerne vil ske gennem det almindelige domstolssystem.

Hvis offentlige myndigheder, institutioner mv. bliver omfattet af forordningen, kan dette medføre statsfinansielle omkostninger i form af udgifter til indkøb eller udvikling af verifikationssystemer, genforhandling af kontrakter mv. Det bemærkes i den forbindelse, at en offentlig myndighed, institution mv. vil være omfattet, hvis den udbyder en tjeneste som defineret i artikel 2(e), den leverer tjenesten til en abonnent på aftalevilkår, og at dette sker enten:

- Mod betaling eller
- Gratis, forudsat at abonnentens bopælsmedlemsstat verificeres af udbyderen.

Det bemærkes herved, at offentlige myndigheder, institutioner mv., der udbyder gratis tjenester, kun vil være omfattet af forordningen, forudsat at de verificerer deres abonnenters bopælsmedlemsstat. Regeringen forstår herved, at offentlige gratis tjenester, som fx udbydes af bibliotekerne eller DR, som udgangspunkt ikke vil være omfattet af forslaget, medmindre de frivilligt vælger dette. Dette vil dog blive endeligt afklaret i forbindelse med forhandlingerne.

Samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser

De samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser kan ikke opgøres på nuværende tidspunkt, og vil afhænge af det endelige forslag.

Forslaget vil kunne medføre, at eksisterende kontrakter mellem indholdsudbydere og rettighedshaver vil blive krævet genforhandlet, og at indholdsudbydere vil skulle udvikle nye systemer til verifikation af deres abonnenter. Det er sandsynligt, at disse udgifter vil kunne blive væltet over på forbrugerne.

Kommissionen har i sin konsekvensanalyse vurderet konsekvenserne af forslaget for forbrugere, indholdsproducenter og tjenesteudbydere. Kommissionen oplyser flere steder i konsekvensanalysen, at det er vanskeligt at indhente data om konsekvenserne af forslaget.

For så vidt angår forbrugere fastslår Kommissionen, at den valgte løsning vil have *positive konsekvenser* for forbrugerne, da det bl.a. vil blive sikret, at de kan tage deres tjenester med over grænserne i medfør af forslaget. Kommissionen vurderer, at det ikke kan afvises, at forslaget kan resultere i højere priser for så vidt angår tjenester, der udbyder audiovisuelt materiale og sportsudsendelser. Kommissionen bemærker dog, at en eventuel prisstigning må forventes at blive begrænset.

For så vidt angår indholdsproducenterne vurderer Kommissionen, at forslaget samlet set vil være *neutralt* eller have *positiv effekt af mindre karakter*. Kommissionen lægger her bl.a. vægt på, at forslaget sikrer mobilitet af de omfattede indholdstjenester, og at dette kan medføre, at forbrugerne bliver mere interesserede i tjenesterne, og at indholdsproducenterne derfor kan få en større indtægt.

For så vidt angår indholdsudbydere, så vurderer Kommissionen, at forslaget på kort sigt kan have *negative* konsekvenser for, men at de på lang sigt (mere end 5 år) vil kunne drage fordel af forslaget. På den positive side fremhæver Kommissionen bl.a., at forslaget giver indholdsudbydere sikkerhed for, at de kan udbyde mobilitet til deres kunder, og at indholdsudbydere derfor kan udbyde et bedre produkt. På den negative side fremhæver Kommissionen bl.a., at indholdsudbydere kan komme til at betale en højere pris til rettighedshaverne, og at indholdsudbydere herudover vil kunne være nødt til at afholde ekstra omkostninger i forbindelse med bl.a. genforhandling af kontrakter og investering i nye IT-systemer. Kommissionen har vurderet, at de mulige yderligere omkostninger relativt set vil påvirke små og mellemstore indholdsudbydere hårdere end store indholdsudbydere, men at de negative konsekvenser ved at udelade små og mellemstore indholdsudbydere sandsynligvis vil være større, end hvis de medtages.

Kommissionen vurderer endvidere, at forslaget kan medføre øget adgang til kulturelt indhold. Kommissionen henviser til, at muligheden for mobilitet over grænserne kan tiltrække nye forbrugere, og det vil tillade eksisterende forbrugere at få en bedre brugeroplevelse.

Kommissionen vurderer derudover, at forslaget vil være et begrænset indgreb i ophavsretten som intellektuel ejendomsret og friheden til at drive virksomhed, men at dette kan retfærdiggøres i lyset af formålet med forslaget, som er at give bedre muligheder for at tilbyde og modtage tjenester over grænserne.

8. Høring

Forslaget er udsendt i almindelig høring til berørte interessenter den 18. december 2015. Kulturministeriet modtog i forbindelse med høringen 17 høringssvar:

Hovedsynspunkterne i de modtagne høringssvar er gennemgået nedenfor:

Artikel 1 – Anvendelsesområde

TDC finder grundlæggende, at uanset det generelt ønskværdige i, at indhold er tilgængeligt i et digitalt indre marked, så vil frivillige aftaler være at fortrække.

Koda, DJBFA, DPA, DKF, Musikforlæggerne i Danmark og Samrådet for Ophavsret finder, at frivillige aftaler til dækning af markedets behov vil være den rette måde at fremme portabilitet af onlinetjenester på – ikke forordningsredskabet. *Koda, DJBFA, DPA, DKF, Musikforlæggerne i Danmark og Samrådet for Ophavsret* er derfor uenige i, at EU-tiltag vil skabe klare fordele for alle typer af rettighedshavere, og stiller i øvrigt flere spørgsmålstejn ved Kommissionens begrundelse for at fremsætte forslaget.

Det Kongelige Bibliotek mener, at det forekommer underligt, at forordningen i artikel 2 indskrænker ”onlinetjenester” til audiovisuelle medietjenester eller transmissioner fra radio- og tv-foretagender. *Det Kongelige Bibliotek* finder det i lyset af det refererede mål om at skabe mulighed for øget onlineadgang til værker og kulturelt indhold for brugere i hele EU mest naturligt, at forordningen også skaber adgang til lovligt indhold, der stilles til rådighed for registrerede brugere i henhold til indgåede aftalelicenser. *Det Kongelige Bibliotek* undrer sig endvidere over, at man har valgt at foreslå en forordning og ikke et direktiv.

IFPI Danmark støtter forslagens grundidé om at give forbrugerne mulighed for at tilgå deres tjenester på tværs af grænser og bemærker, at musikselskaberne allerede via frivillige aftaler har gjort det muligt for forbrugere at tage deres abonnement på musikstreamingtjenester såsom Spotify, Tidal, TDC Play etc. med på rejser, således at forbrugeren også i udlandet har adgang til sin streamingtjeneste og op imod 43 millioner musikværker mv.

DFI anerkender og tilslutter sig ønsket om og mulighederne for, at borgerne i EU skal kunne medtage abonnements tjenester på film og øvrigt digitalt indhold under rejser i EU. Denne holdning deler alle rettighedsorganisationer og filminstitutter i Europa efter DFIs opfattelse. Det anføres endvidere, at det samtidig er et stærkt ønske fra både rettighedshavere, organisationer og fra de europæiske filminstitutters

sammenslutning (EFAD), at udviklingen af portabilitetsmodellen skal ske aftalebaseret for at undgå utilsigtede konsekvenser for forretningsmodellerne. DFI vil på den baggrund understrege, at regelændringer bør overvejes nøje og gennemføres i tæt dialog med rettighedshaverne, de nationale filminstitutter og EFAD. DFI vurderer også, at det bør beskrives nærmere, hvad regelændringerne medfører, alternativt overveje en opsplittet indfasning, med mulighed for at analysere og vurdere konsekvenserne løbende.

Dansk Biblioteksforening er generelt set enig i forordningens målsætning, 'at skabe mulighed for øget onlineadgang til værker for brugere i hele EU'. Danmarks Biblioteksforening anfører, at konsekvenserne er uklare hvad angår e-bogsformidling mv. Danmarks Biblioteksforening deler det Kongelige Biblioteks forundring i forhold af valget af en forordning fremfor et direktiv.

FDV støtter generelt forslaget grundidé om at give forbrugerne mulighed for at tilgå abonnementstjenester, når de rejser i andre EU-lande. FDV støtter en velafbalanceret regulering, hvor alle parter tilgodeses, og hvor aftalefriheden i relation til at finansiere og distribuere beskyttede værker - i samarbejde med udenlandske partnere, hvor det er ønskeligt - bevares i størst muligt omfang. Forordningen lider efter FDV's opfattelse af en række mangler, der i sidste ende kan forringe indholdet på online-tjenesterne til skade for forbrugeren. FDV vurderer på den baggrund, at forslaget i en vis grad underminerer mulighederne for fremtidig finansiering og distribution af film og tv-indhold.

Copydan Verdens TV er særdeles skeptisk over for forordningsforslaget og opfordrer til, at det bliver forkastet. For det første vurderer Copydan Verdens TV, at forordningsforslaget vil skabe en betydelig risiko for, at rettighedshavere opt'er ud af Copydan Verdens TV's licenser til tv-distributører eller at tv-distributørerne må opgive at have såkaldt out-of-home funktionalitet. Copydan Verdens TV vurderer endvidere, at der også en risiko for at resultatet kan blive, at Copydan Verdens TV mere generelt mister muligheden for at give tv-distributørerne adgang til out-of-home funktionalitet, som er et sekundært element i tv-pakker. Copydan Verdens TV mener, at dette i høj grad vil være til ulempe for forbrugerne. For det andet mener Copydan Verdens TV, at det er betænkeligt at lovgive om, hvilken funktionalitet online tjenester skal have. Det er i den forbindelse Copydan Verdens TVs frygt, at, at stærke rettighedshavere undlader at give licenser på territorier, hvor der er et begrænset marked for værket, fordi sådanne licenser bryder muligheden for at give eksklusivitet på det eller de territorier, hvor hovedmarkedet for værket er. For det tredje kritiseres Kommissionens konsekvensanalyse. Copydan Verdens TV foreslår derfor i stedet, at udfordringerne bør løses gennem

frivillige aftaler støttet af soft law løsninger. Copydan Verdens TV peger på, at Copydan Verdens TV allerede overfor Kulturministeriet har peget på en mulig løsning, som ikke involverer lovgivningsmæssige indgreb i aftalefriheden.

TV 2 er som udgangspunkt interesseret i at kunne tilbyde sine abonnenter adgang til alt indhold på TV 2 PLAY, når abonnenterne opholder sig midlertidigt uden for Danmark, men inden for Europa. TV 2 opfordrer til, at der findes en afbalanceret regulering, der muliggør, at abonnenterne kan tilgå indholdet, når de midlertidigt opholder sig uden for bopælsmedlemslandet, men hvor denne adgang ikke resulterer i, at onlineindholdsudbydere ikke, eller kun mod betaling af prohibitive vederlag, kan erhverve rettighederne til mobil distribution, så onlineindholdsudbydere fra mindre sprogområder fortsat kan erhverve attraktivt indhold distribueret med mulighed for mobilitet.

Discovery anerkender den politiske prioritering, som EU-kommissionen tillægger området. *Discovery* er dog overordnet set bekymrede over, at forslaget er vagt på centrale punkter.

Dansk Erhverv er enig i præmissen om, at verden bliver stadig mere digital, og at forbrugerne i stigende grad forventer at kunne forbruge digitalt indhold via et mobilt apparat, også under ophold i andre lande. *Dansk Erhverv* er således som udgangspunkt positivt stemt for intentionen i meddelelsen. *Dansk Erhverv* bemærker, at det i dag er muligt at benytte sine musikabonnementer, når man rejser i andre lande. Det bemærkes også, at der på markedet for e-bøger ikke er nogle geografiske restriktioner, hvad enten der er tale om enkeltkøb eller "streaming", og uanset hvilket terminaludstyr læseren benytter, og at der således kan sættes spørgsmålstegn ved behovet for regulering af dette område. Hvad angår markedet for film, tv-serier mv. vurderes det, at eventuelle forandringer bør ske gennem frivillige aftaler mellem parterne. *Dansk Erhverv* foreslår, at EU-Kommissionen her kan agere som facilitator via standardaftaler, gensidighedsaftaler og anden soft law.

Dansk Industri vurderer, at portabilitetsforslaget er et af de områder, der kan have stor betydning for dets medlemmer. *DI* støtter som udgangspunktet formålet bag forslaget om grænseoverskridende portabilitet af digitalt indhold. *DI* anfører hertil, at det dog er afgørende, at udformningen af det endelige reguleringsforslag ikke underminerer den territorialt opdeltede rettighedsstruktur for de berørte brancher, og at princippet om kontraktfrihed fuldt ud respekteres. Det er afgørende for *DI*, at forslaget om portabilitet udgør en endelig ramme for grænseoverskridende adgang til digitalt indhold. *DI* kan på ingen måde støtte forslag om, at EU-borgere generelt skal sikres adgang til territorialt

afgrænsede online tjenester inden for EU – eksempelvis ved at en dansker skal kunne vælge et tysk abonnement af HBO i stedet for det danske. DI vurderer, at et sådant forslag vil være i strid med principperne om territoriale rettigheder og kontraktfrihed, og det vil underminere forretnings- og finansieringsmodellerne for blandt andet film, tv-serier, sportsevents mv.

Artikel 2(c) og (d) – definition af ”bopælsmedlemsstat” og ”midlertidigt ophold”

IFPI Danmark opfordrer til, at definitionen af ”midlertidigt ophold” gøres mere tydelig med henblik på at undgå eventuelle misbrugstilfælde. *IFPI Danmark* foreslår, at bestemmelsen bør begrænses til ferieaktiviteter og forretningsrejser i et nærmere bestemt tidsrum eller lignende.

DFI vurderer, at det er uklart, hvad ”midlertidigt ophold” betyder.

FDV vurderer, at med en manglende indholdsmæssig konkretisering af ”midlertidigt ophold” er der en risiko for, at abonnenter vil forsøge at tage deres udenlandske abonnement med til eksempelvis Danmark og anvende abonnementet på mere permanent basis – eksempelvis i forbindelse med udstationeringer, forskerophold m.v. Det vurderes, at dette i høj grad vil forringe rettighedshaveres mulighed for at indgå fremtidige finansierings- og distributionsaftaler baseret på anslåede lokale indtjeningsmuligheder understøttet af territoriale eksklusivitetsbestemmelser. *FDV* vil derfor opfordre til, at bestemmelsen begrænses til et specifikt defineret tidsrum.

Copydan Verdens TV vurderer, at ”midlertidigt ophold” skal defineres nærmere. *Copydan Verdens TV* opfordrer til, at det præciseres, at det, som forordningen vedrører, er korte ferie- og forretningsrejser i andre EU-lande.

Koda, DJBFA, DPA, DKF, Musikforlæggerne i Danmark og Samrådet for Ophavsret stiller spørgsmålstegn ved, hvad der forstås ved begrebet ”midlertidigt”.

TV 2 mener, at det er uklart, om det er hensigten med definitionen af ”midlertidigt” ophold i artikel 2 (d), at denne bestemmelse endeligt oplister kravene til ”midlertidigt”, således at ethvert ophold uden for bopælsmedlemslandet anses som midlertidigt, og at opholdet først skifter karakter, når abonnenten flytter til landet. *TV 2* mener, at dette bør afklares i forordningen. *TV 2* vurderer endvidere, at hvis der ikke stilles krav om, at opholdet uden for bopælsmedlemsstaten skal have en begrænset varighed, kan *TV 2* være bekymret for, at rettighedshaverne enten undlader at overdrage rettigheder til distributionsmåde, der muliggør mobilitet, eller ved at rettighedshaverne prisfastsætter

rettighederne ud fra, at rettighederne dækker hele EU. I førstnævnte tilfælde vurderes det, at resultatet vil være, at mobilitet mindskes eller ophører. I sidstnævnte tilfælde vil kun de onlineindholdsudbydere, der opererer inden for de største medlemslande, eller hvor onlineindholdstjenesten er rettet mod flere medlemslande, kunne erhverve rettighederne.

Discovery er af den opfattelse af begrebet ”midlertidigt ophold” bør være rimeligt åbent, så forskellige udbydere af mobile onlineindholdstjenester har fleksibilitet til at kunne tilbyde forskellige pakker af adgang til portabilitet.

Dansk Erhverv mener, at definitionerne er uklare, hvorfor det er vanskeligt at se, hvad de i praksis vil betyde for udbydernes forretningsbetingelser og for håndhævelse.

Dansk Industri vurderer, at det er vigtigt, at begrebet midlertidigt ophold (temporarily present) defineres entydigt og præcist i forslaget om cross-border portabilitet af online digitale tjenester. Det er afgørende for DI, at brugeren skal fast bopæl i Danmark for at kunne få adgang til online danske tjenester i EU28. DI vurderer, at de underliggende aftalebestedte og territorialt afgrænsede licenser og ophavsrettigheder herved respekteres. Derimod er selve definitionen af periodelængden for midlertidigt ophold ikke afgørende for DI.

Artikel 2(e) – definition af en ”onlineindholdstjeneste”

IFPI Danmark opfordrer til, at platforme fortsat skal kunne differentiere deres produkter og services og dermed levere forskellige versioner af deres tjeneste, fx i relation til gratis tjenester og betalingstjenester. Forordningen bør ikke påvirke muligheden for, at tjenester kan have begrænsninger eller restriktioner vedrørende portabilitet afhængigt af funktionerne i onlinetjenesten, fx i forbindelse med en betalingsversion af en tjeneste over for en gratis version.

Statsbiblioteket forudsætter, at aftaler med rettighedsorganisationer om at friholde Statsbiblioteket for eventuelle krav også automatisk udvides, når pligten udvides til at stille en samling til rådighed for retmæssig brug i en anden medlemsstat end bopælsmedlemsstaten. Statsbiblioteket forudsætter endvidere, at visse af bibliotekets tjenester er undtaget fra forordningen allerede fordi der ikke er tale om mobile tjenester og der er tale om gratis ydelser, hvor der ikke sker verificering af den enkelte forbrugers bopælsmedlemsstat.

Discovery vurderer, at det vil kunne forårsage væsentlig skade i beskyttelsen af eksklusivt indhold og forretningsmodellerne bygget op

herom, hvis fx et offentligt tv-selskabs catchup-platform underlægges forpligtelsen til at tilbyde portabilitet til dets brugere.

Dansk Erhverv mener, at det er uklart, hvad formålet er med at skelne mellem betalingstjenester og gratisudgaven af en tjeneste. For Dansk Erhverv er det centrale, at udbydere af eksempelvis musiktjenester har frihed til at udvikle nye produkter og tilbyde differentierede tjenester, herunder premium hhv. gratisudgaver med forskellige muligheder.

Artikel 3 – Forpligtelser for indholdsudbydere

TDC finder det positivt, at tjenesteudbydere ikke er forpligtet til at levere med samme kvalitet uden for eget dækningsområde.

Radio- og TV-nævnet peger på, at det bør afklares, hvorledes udbydernes forpligtelse håndhæves.

Discovery vurderer, at kravet i artikel 3, stk. 3, om, at indholdstjenesteudbyderen skal informere deres abonnenter om kvaliteten af tjenesten i udlandet let kan blive et urealistisk krav, med mindre forpligtelsen kan opfyldes ved en generel klausul.

Artikel 4 – Fiksering af hvor leveringen af onlineindholdstjenesten sker i forhold til portabilitet

Koda, DJBFA, DPA, DKF, Musikforlæggerne i Danmark og Samrådet for Ophavsret mener, at artikel 4 er unødvendig og uhensigtsmæssig. Unødvendig, fordi formålet – portabilitet af abonnementsbaserede onlineindholdstjenester – kan opfyldes uden denne ophavsretlige fiksering. Uhensigtsmæssig, fordi det underminerer det hidtil gældende retlige udgangspunkt, at de relevante ophavsretlige handlinger finder sted i modtagerlandet, med mindre der – som i satellit- og kabeltransmission – særligt er fastsat andet.

Det Kongelige Bibliotek mener, at artikel 4 medfører, at grundlaget for at indskrænke adgangen til en dansk aftalelicens til udelukkende at gælde det danske territorium synes at bortfalde.

Copydan Verdens TV vurderer, at forslaget til art. 4 er særdeles bekymrende, da den ikke dækker over de juridiske realiteter vedrørende lovvalg og kan være en glidebane i retning af ikke at anerkende, at internettransmissioner skal vurderes efter lovgivningen i modtagelandet (udnyttelseslandet), hvilket er afgørende for at sikre en effektiv ophavsretsbeskyttelse.

Artikel 5 – Kontraktslige bestemmelser

Copydan Verdens TV vurderer, at det i forordningen bør gøres klart, at portabilitetsreglerne kun finder anvendelse, hvis en tjenesteudbyder præcist kan verificere, hvor en forbruger har fast bopæl, og hvor vedkommende midlertidigt opholder sig.

Discovery anfører endvidere, at en robust verifikation er en forudsætning for, at forordningen overhovedet kan finde anvendelse i praksis, og at gratistjenester skal have lige så robuste kontrolforanstaltninger som betalingstjenesterne.

Dansk Industri vurderer, at service udbydere (Netflix, HBO, Viaplay mv.) bør forpligtes til at levere robuste, ensartede og sikre procedurer, der kan autentificere abonnenter, for derved at undgå rettighedskrænkelser mv.

FDV opfordrer til, at verificering af abonnenter bliver en pligt for den enkelte onlineindholdstjeneste. I modsat fald vurderes det, at der vil være en risiko for uretmæssig brug af indholdet.

Artikel 6 - Databeskyttelse

Datatilsynet forudsætter, at tjenesteudbydere etableret i Danmark iagttager persondatalovens regler i forbindelse med eventuelle behandlinger af personoplysninger som følge af forslaget.

Artikel 7-8 – Forholdet til eksisterende kontrakter og overgangsperiode

DFI er bekymrede over, at rettighedshaverne med forordningen stilles i en ny situation uden krav på genforhandling med udbydere, og *DFI* har den opfattelse, at adgang til indhold bør være sekundært i forhold til at sikre rettighedshavernes interesser.

FDV opfordrer til, at overgangsperioden på 6 måneder gøres længere, da der bl.a. vil være behov for at genforhandle aftaler og gentænke aftalemodeller for hver enkelt distribution. *FVD* vurderer, at det må stå klart, at dette arbejde – med et så omfattende indholdsmateriale som onlinetjenesterne besidder – vanskeligt kan klares inden for seks måneder.

Copydan Verdens TV vurderer, at det er kritisabelt, at forslaget til forordningen ikke gør det klart, at en accept til portabilitet i aftalerne mellem rettighedshaverne og tjenesteudbydere kan være betinget af et krav om et forhøjet af vederlag. Det er *Copydan Verdens TV*'s opfattelse, at bestemmelsen om virkning i forhold til allerede indgåede kontrakter har ekspropriativ karakter, der både er på kant med Grundloven og EU's grundrettigheder.

TV 2 har noteret sig, at forordningen synes at forudsætte, at alt indhold, også indhold erhvervet inden forordningen trådte i kraft, og hvor der i aftaleforholdet måtte gælde fx amerikansk ret, også omfattes af forordningens artikel 4, jf. artikel 3, selv om adgang uden for bopælsmedlemslandet ikke betragtes som opnået i bopælsmedlemslandet efter amerikansk ret. TV 2 forudsætter, at dette ikke strider mod internationale regler og konventioner, og at onlineudbydernes medkontrahenter derfor ikke kan gøre misligholdelsesbeføjelser gældende og ikke kan kræve aftalerne genforhandlet ud fra læren om bristende forudsætninger. I modsat fald vurderes det, at overgangsordningen er alt for kort.

Discovery spørger til, om EU har gjort sig nogle overvejelser i forhold til eksisterende kontrakter med amerikanske rettighedshavere. *Discovery* mener i øvrigt, at den foreslåede 6 måneders overgangsperiode er urealistisk.

9. Forhandlingssituation

Overordnet set forventes der at være støtte til intentionen med forordningsforslaget fra den overvejende del af medlemslandene. Størstedelen af landene har dog samtidig udtrykt behov for ændringer og præciseringer i forslaget, og der er på nuværende tidspunkt stadig uenigheder om en række af forslagets grundlæggende principper.

En stor del af medlemsstaterne har givet udtryk for, at det er vigtigt at sikre, at forslaget ikke går videre end formålet – at give adgang til at tage sine onlineindholdstjenester med over grænsen, når man tager midlertidigt ophold i andre medlemsstater. En række af disse medlemsstater har ønsket nærmere at præcisere forordningens krav til ”bopælsmedlemsstat” og ”midlertidigt ophold” samt yderligere at beskrive kravene til indholdsudbydernes verifikation af deres abonnenter. Andre medlemsstater ønsker at bibeholde de definitioner, der kan findes i Kommissionens oprindelige forslag. Enkelte medlemsstater har ytret ønske om, at kravene til verifikation bliver objektivt bestemt, og at der derfor ikke skal være mulighed for, at rettighedshavere og indholdsudbydere aftaler nærmere herom, mens andre lande har ønsket aftalefrihed på dette punkt.

Størstedelen af medlemslandene har desuden sat spørgsmålstegn ved rimeligheden af den foreslåede overgangsperiode på seks måneder. Disse lande har særligt fremhævet, at forordningen også finder anvendelse på eksisterende kontrakter, og at perioden derfor bør forlænges. Det vurderes ikke, at der på nuværende tidspunkt er enighed om, hvor lang overgangsperioden skal være.

Det forventes i øvrigt, at der vil ske præcisering af forskellen mellem betalingstjenester og gratistjenester, da flere lande har ønsket dette.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt Kommissionens ambitioner om at styrke det digitale indre marked til gavn for forbrugere og virksomheder og finder det relevant at undersøge, om der er plads til reguleringsmæssige forbedringer i de gældende regler, herunder i forbindelse med grænseoverskridende digitale aktiviteter i EU.

Regeringen mener, at det digitale indre marked generelt bør kendetegnes ved åbenhed over for digital innovation og konkurrence, hvorved der bør være fokus på at sikre lave adgangsbarrierer for nye digitale virksomheder. Endvidere bør det sikres, at der ikke indføres unødige byrder for erhvervslivet eller det offentlige i forbindelse med bestræbelserne på at fremme det digitale indre marked.

Regeringen støtter i den forbindelse, at der bliver fundet en løsning således, at forbrugere i EU kan tage lovligt indkøbte onlinetjenester med sig, når de tager midlertidigt ophold i en anden medlemsstat. En sådan løsning bør dog være balanceret i forhold til rettighedshavernes, tjenesteudbydernes og forbrugernes interesser, og der bør derfor være et tilstrækkeligt manøvrerum for de involverede parter til at aftale sig frem til velfungerende, grænseoverskridende løsninger inden for rammerne af det foreliggende forordningsforslag.

Regeringen finder, at forslaget bør præciseres, således at det ikke i praksis kommer til at gå videre end formålet – at give forbrugere mulighed for at tage deres tjenester med over grænserne, når de tager midlertidigt ophold i en anden medlemsstat. Regeringen vurderer i den forbindelse, at det er vigtigt, at der sker passende verifikation af forbrugernes bopælsmedlemsstat, og at rettighedshaverne og indholdsudbydere har et vist manøvrerum til at kunne indgå aftaler herom. Kravene til indholdsudbydernes verifikation bør dog ikke gå ud over, hvad der rimeligt og nødvendigt.

Regeringen vurderer også, at forslaget vil medføre, at der skal udvikles nye systemer til indholdsudbydernes verifikation af deres abonnenter, og at kontrakter mellem rettighedshavere og indholdsudbydere i et vist omfang vil skulle genforhandles. Regeringen finder derfor, at forslaget bør give rettighedshaverne og indholdsudbydere rimelig tid til at indrette sig på reglerne i forslaget.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev forelagt for Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 4. maj 2016, hvor ingen partier ytrede sig imod.

Grund- og nærhedsnotat om forordningsforslaget blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. januar 2016.

2. Konkurrenceevnetjek: Status for realøkonomien

Revideret notat. Ændringer markeret med *fed og kursiv*.

1. Resumé

Det nederlandske formandskab vil indlede konkurrenceevnerådsmødet d. 26. maj 2016 med det såkaldte konkurrenceevnetjek. Konkurrenceevnetjekket vil tage form af en drøftelse af den generelle økonomiske udvikling i EU og konkurrenceevnen på tværs af alle politikområder.

Formålet med konkurrenceevnetjekket er dels at skabe en mere åben og spontan debat i Konkurrenceevnerådet og dels at give møderne et mere horisontalt og tværgående præg.

Det er indikeret at emnet for drøftelserne vil være digitaliseringens betydning for produktivitet indenfor tjenesteydelsessektoren. Der vil ikke være noget skriftligt diskussionsoplæg.

2. Baggrund

Det nederlandske formandskab vil indlede konkurrenceevnerådsmødet d. **26. maj 2016** med det såkaldte konkurrenceevnetjek

Konkurrenceevnetjekket indebærer for det første, at Rådet – på baggrund af en præsentation fra Kommissionen – drøfter den generelle økonomiske udvikling i EU og konkurrenceevnen. Derudover kan ministrene diskutere konkrete sager på tværs af alle politikområder, der ventes at have væsentlige konsekvenser for EU's konkurrenceevne.

Den nye debatform blev indført ved rådsmødet (konkurrenceevne) den 1. oktober 2015 og er generelt blevet godt modtaget af medlemsstaterne.

3. Formål og indhold

Formålet med konkurrenceevnetjekket er dels at skabe en mere åben og spontan debat i Konkurrenceevnerådet og dels at give Konkurrenceevnerådet et mere tværgående indblik i de problemstillinger og sager, der har væsentlig betydning for konkurrenceevnen i EU. Dette kan også give grundlag for bedre koordination på nationalt niveau.

Kommissionen og formandskabet indleder mødet med korte præsentationer om aktuelle mikro- eller makroøkonomiske trends. Det er indikeret, at emnet for drøftelsen vil være digitaliseringens betydning for produktivitet

indenfor tjenesteydelsessektoren. Der vil ikke være skriftlige diskussionsoplæg. Ministrene forventes derfor at reagere på præsentationerne med korte, spontane indlæg.

Det luxembourgske formandskab førte en indikativ liste over aktuelle forslag i Rådet med potentiel effekt på konkurrenceevnen. Det nederlandske formandskab *har ikke valgt at ajourføre listen. Derimod har formanskabet sammen med en gruppe medlemsstater og Kommissionen udarbejdet et såkaldt scoreboard (resultattavle) for konkurrenceevne med en række indikatorer, der har til formål at give et opdateret og nuanceret billede af medlemsstaternes konkurrenceevne. Scoreboardet ventes forelagt ministrene til baggrund for konkurrenceevnetjekket.*

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Konkurrenceevnetjekket har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Konkurrenceevnetjekket har ingen statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Konkurrenceevnetjekket har ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen skal ikke sendes i høring.

9. Forhandlingssituationen

De øvrige lande har generelt været positive over for debatformen. Der er ligeledes generel enighed om, at Konkurrenceevnerådet bør spille en fremtrædende rolle i forhold til at forbedre konkurrenceevnen i EU generelt.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er enig i, at Konkurrenceevnerådet bør spille en vigtig rolle i forhold til at fremme EU's indre marked og i forhold til at forbedre konkurrenceevnen i EU generelt.

Regeringen støtter en mere åben og spontan drøftelse af den generelle økonomiske udvikling i EU og konkurrenceevnen på tværs af alle politikområder under hensyntagen til arbejdsfordelingen i Rådet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev senest forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. februar 2016 forud for rådsmødet (konkurrenceevne) den 29. februar 2016.

3. Strømlining af konkurrenceevne: Det digitale indre marked

Nyt notat.

1. Resumé

Det nederlandske formandskab har sat en præsentation om det digitale indre marked på dagsordenen. Det ventes, at formandskabet vil afrapportere fra den fælles frokostdrøftelse med rådet for telekommunikation, transport og energi med henblik på at forberede konkurrenceevnerådets bidrag til Det Europæiske Råd i juni 2016.

Regeringen støtter op om en ambitiøs tilgang til det digitale indre marked og arbejder for at der opnås fremskridt på alle elementerne i den digitale økonomi samt at det digitale indre marked kendetegnes ved åbenhed overfor digital innovation og konkurrence, at unødige byrder for virksomheder undgås samt at der iværksættes initiativer til at gøre EU-lovgivningen digitaliseringsklar.

2. Baggrund

Det nederlandske formandskab har sat en præsentation om det digitale indre marked på dagsordenen. Formandskabet ventes at afrapportere fra den fælles frokostdrøftelse med Telerådet om status for det digitale indre marked. Præsentationen har til formål at forberede konkurrenceevnerådets bidrag til Det Europæiske Råd i juni 2016.

Frokostdrøftelsen har strategien for det digitale indre marked som tema. Det forventes, at drøftelserne vil fokusere på fremdriften i udmøntningen af Kommissionens strategi for det digitale indre marked herunder drøftelser af medlemslandenes prioriteter.

3. Formål og indhold

Formålet med formandskabets præsentation er at forberede konkurrenceevnerådets bidrag til Det Europæiske Råd i juni 2016, hvor det digitale indre marked er på dagsordenen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Præsentationen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Præsentationen har ingen statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Præsentationen har ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen skal ikke sendes i høring.

9. Forhandlingssituationen

De fleste medlemslande støtter Kommissionens strategi for det digitale indre marked og der er generelt enighed om, at det er vigtigt at opnå fremskridt på alle delene i strategien.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt Kommissionens ambitioner om at styrke det digitale indre marked til gavn for forbrugere og virksomheder. Regeringen finder det vigtigt at have fokus på alle grundelementerne i den digitale økonomi og støtter at Kommissionen arbejder med en samlet strategi.

Regeringen mener, at det digitale indre marked generelt bør kendetegnes ved åbenhed over for digital innovation og konkurrence, hvorved der bør være fokus på at sikre lave adgangsbarrierer for nye digitale virksomheder. Endvidere bør det sikres, at der ikke indføres unødige byrder for erhvervslivet eller det offentlige i forbindelse med bestræbelserne på at fremme det digitale indre marked. Regeringen

lægger i den forbindelse vægt på, at der iværksættes initiativer med det formål at sikre, at europæisk lovgivning er digitaliseringsklar.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Rådskonklusioner om digitalisering af den europæiske industri og digital forvaltning

Nyt notat.

1. Resumé

Det nederlandske EU-formandskab har udarbejdet udkast til rådskonklusioner om Kommissionens pakke omhandlende teknologier for det digitale indre marked og modernisering af den offentlige sektor (teknologipakken, KOM (2016) 180)

I rådskonklusionerne henvises der til det store potentiale i øget anvendelse af digitale teknologier inden for industrisektoren. Pakken omhandlende teknologier for det digitale indre marked og modernisering af den offentlige sektor anerkendes som et vigtigt bidrag til en europæisk strategi for at forbedre den industrielle konkurrenceevne og sikre, at alle industrier i Europa kan drage fuldt udbytte af digital innovation.

Rådskonklusionerne følger op på nye meddelelser fra Kommissionen om henholdsvis digitalisering af EU's industri, IKT-standardiseringsprioriteter i det digitale indre marked, det europæiske cloudinitiativ og EU-handlingsplan for e-forvaltning 2016-2020.

2. Baggrund

Teknologipakken blev lanceret den 19. april 2016 og er ét blandt flere initiativer i Kommissionens ”Strategi for et digitalt indre marked for Europa” (KOM(2015) 192) fra den 6. maj 2015.

Pakken indeholder fire meddelelser: Digitalisering af EU's industri, IKT-standardiseringsprioriteter i det digitale indre marked, Det europæiske cloudinitiativ og EU-handlingsplan for e-forvaltning 2016-2020.

Meddelelsen ”Digitalisering af EU's industri - Fuldt udbytte af det digitale indre marked” (KOM (2016) 180) præsenterer de forskellige tiltag rettet mod industrien, som Kommissionen vil tage i udmøntningen af strategien for det digitale indre marked. Målet er, at industrien – uanset branche og lokalisering – kan udnytte fordelene ved digitalisering. Tiltagene omfatter overordnet: 1) øget koordination på tværs af grænser og regioner; 2) øget digital innovation gennem bl.a. investering af midler fra Horizon 2020-programmet i digitale innovationshubs, brug af offentlige private partnerskaber og effektivisering af udviklingen af digitale standarder; 3) sikring af digitaliseringsparat regulering; 4) digital kompetenceudvikling af arbejdsstyrken.

Meddelelsen ”IKT-standardiseringsprioriteter for det digitale indre marked” (KOM(2016) 176) omhandler prioritering af den europiske standardiseringsindsats i forhold til IT-standarder. Prioriteringen skal sikre en effektiv interoperabilitet, hvilket vil sige, at forbundne apparater som biler, telefoner, instrumenter og industrielt udstyr kan kommunikere frit med hinanden uanset producent, operativsystem eller andre tekniske komponenter. Meddelelsen udpeger fem prioriteringsområder for europæisk standardisering: 5G-kommunikation, cloudcomputing, tingenes internet (IoT), masse-datateknologier (big data) samt IT-sikkerhed. Områderne kan fungere som byggesten for forskellige anvendelsesområder, som fx e-sundhed, intelligent transport, avanceret produktion, smarte byer m.m.

Meddelelsen ”Det europæiske cloudinitiativ - Opbygning af en konkurrencedygtig data- og vidensøkonomi i Europa” (KOM(2016) 178) sigter bl.a. mod at udvikle et sikkert, åbent miljø for forskere, hvor de kan lagre, dele og genbruge videnskabelige data og resultater i den åbne europæiske forskningscloud. Ligeledes sigter initiativet mod at udrulle en hurtig digital infrastruktur ved hjælp af supercomputere, der er nødvendige for udvikling af fremtidens europæiske datainfrastruktur. Den åbne europæiske forskningscloud og den europæiske datainfrastruktur vil ligeledes være til fordel for europæiske virksomheder, herunder SMV'er, der mangler en omkostningseffektiv og let adgang til lagring af data, datatjenester og avanceret databehandling.

Meddelelsen ”EU-handlingsplan for e-forvaltning 2016-2020 - Fremskyndelse af forvaltningernes digitale omstilling” (KOM(2016) 179) indbefatter bl.a. oprettelsen af en *fælleseuropæisk* digital portal, hvor brugere kan hente de oplysninger, den bistand og de supportydelser, de har brug for til at fungere effektivt på tværs af grænser. Endvidere skal alle virksomhedsregistre og insolvensregistre i EU forbindes, og de skal kobles til e-justice-portalen, der skal fungere som kvikskranke. Handlingsplanen vil også igangsætte et pilotprojekt med myndigheder, som skal anvende det såkaldte "kun én gang"-princip (once-only) for virksomhedskontakt på tværs af grænser. Dette princip betyder, at virksomheder kun skal afgive de samme oplysninger til offentlige myndigheder i ét EU-land, selv om de driver virksomhed i andre EU-medlemsstater.

3. Formål og indhold

Formålet med rådskonklusionerne er at fremhæve en række hovedprioriteter i forbindelse med fremsættelse af teknologipakken som

helhed og meddelelserne fra Kommissionen om henholdsvis digitalisering af EU's industri, IKT-standardiseringsprioriteter i det digitale indre marked, det europæisk cloudinitiativ og EU-handlingsplanen for digital forvaltning.

Der henvises i rådskonklusionerne til det store potentiale i øget anvendelse af digitale teknologier inden for industrisektoren. Teknologipakken anerkendes som et vigtigt bidrag til en europæisk strategi for at forbedre den industrielle konkurrenceevne og sikre, at alle industrier i Europa kan drage fuldt udbytte af digital innovation. Dette skal hovedsageligt drives af industrien selv og skal tage højde for forskelle mellem sektorer, virksomhedsstørrelser samt nationale og regionale forskelle.

Digitalisering af europæisk industri

Rådskonklusionerne hilser Kommissionens meddelelse om digitalisering af Europas industri velkommen og opfordrer til, at Kommissionen sammen med medlemsstaterne etablerer en ramme for koordinering og samarbejde om fælleseuropæiske, nationale og regionale initiativer til digitalisering af industrien. Kommissionens initiativ til at etablere et netværk af digitale innovationshubs hilses velkommen, som et vigtigt bidrag til at give industrien adgang til digital innovation og øge kendskab til nye digitale teknologier.

Kommissionen opfordres til at analysere, hvordan offentlig-private partnerskaber indenfor forskning og udvikling kan medvirke til, at investeringer både på EU-niveau, nationalt og i industrien tilpasses udvikling af digitale teknologier og brugen af disse i industrielle løsninger. Rådskonklusionerne noterer sig endvidere pakkens ambitioner for finansiering og investering, men understreger, at disse ikke bør medføre en mindre investering fra den private sektor.

Rådskonklusionerne fremhæver fremtidssikker regulering og fremme af digital innovation, hvilket skal muliggøre skalering af innovative virksomheder blandt andet ved at fjerne relevante barrierer. I den forbindelse bydes Kommissionens hensigt om at se på rammerne for brug og adgang til data velkommen, herunder især de reguleringsmæssige rammer for tekniske løsninger til tingenes internet (Internet of Things).

I rådskonklusionerne peges der endvidere på behovet for at øge den digitale talentmasse i Europa og sætte gang i en dialog mellem alle relevante interessenter om digitale færdigheder til industrien.

IKT-standardisering

Rådskonklusionerne hilser Kommissionens meddelelse om prioriteter for it-standarder i det digitale indre marked velkommen og anerkender vigtigheden af en ambitiøs og sammenhængende standardiseringspolitik. Desuden anerkendes vigtigheden af standarder, der er drevet af industrien og skaber øget interoperabilitet i Europa, hvilket vil sige, at it-systemer kan fungere sammen på tværs af producenter og landegrænser. Dette skal fremme industriens konkurrenceevne og sikre et effektivt fungerende digitalt indre marked. Kommissionen og medlemsstaterne opfordres til dialog med alle relevante interessenter om en sammenhængende politik for it-standardisering. Rådskonklusionerne understreger desuden, at europæiske standarder bør udarbejdes i koordination med internationalt standardiseringsarbejde og om muligt promoveres som internationale standarder.

Cloudinitiativet

Brugen af data i forskning, industri og til offentlige tjenester anerkendes i rådskonklusionerne i forbindelse med lanceringen af Kommissionens meddelelse om et europæisk cloud initiativ. Samtidig peges der på behovet for driftssikre højhastighedsforbindelser for at understøtte, at alle interessenter har adgang til supercomputere, sikker dataopbevaring og dataanalyse i verdensklasse. Kommissionen og medlemsstaterne opfordres i den forbindelse til at undersøge finansieringsmuligheder og styringsredskaber for at sikre initiativets målopfyldelse.

Rådskonklusionerne påpeger et muligt behov for en åben, europæiske forskningscloud, der skal muliggøre sikker opbevaring, effektive analyser og brugervenlig adgang til forskningsdata på tværs af landegrænser og forskningsdiscipliner.

I rådskonklusionerne imødeses en ambitiøs strategi med det formål inden 2022 at placere EU i top-3 på verdensplan i forhold til adgang til supercomputing. Derfor hilses et forslag fra Kommissionen velkommen, der har til formål at fremme det fulde potentiale i kvanteteknologier og fremme udviklingen og anvendelsen til kommercielle produkter.

Digital forvaltning

Endelig imødeses Kommissionens handlingsplan for digital forvaltning til fremme af offentlige digitale tjenester – også på tværs af landegrænser. Handlingsplanen skal sikre større koordinering af nationale tiltag og fælles initiativer, og rådskonklusionerne opfordrer til, at der arbejdes videre med handlingsplanen i Rådet grundet planens potentiale til øget modernisering af Europas samfund og økonomi.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Rådskonklusionerne har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Rådskonklusionerne har ingen statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser, men det vurderes, at øget digitalisering i industrien vil have en positiv effekt på europæisk konkurrenceevne og derved bidrage til at skabe vækst og arbejdspladser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Rådskonklusionerne har ingen konsekvenser for beskyttelsesniveauet eller andre konsekvenser.

8. Høring

Formandskabets udkast til rådskonklusioner har været i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål med frist den 2. maj 2016. Der er i den forbindelse modtaget høringsvar med bemærkninger fra LO og DI.

LO finder det positivt, at der i rådskonklusionerne er fokus på behovet for opkvalificering af arbejdstagerne med henblik på at sikre deres muligheder for at deltage i det digitale indre marked. LO understreger her, at man både nationalt og på EU-plan skal have et bredt fokus på opkvalificering, således at indsatsen ikke kun vedrører IKT-medarbejdere. Digitale færdigheder skal i forlængelse heraf tænkes ind i hele uddannelsessystemet og også omfatte fx grunduddannelser og erhvervsuddannelser. En bedre udvikling af medarbejdernes digitale kompetencer vil ifølge LO også kunne styrke den medarbejderdrevne innovation, hvilket særligt i små- og mellemstore virksomheder kan have en afgørende betydning. LO støtter, at man ser på, hvordan eksisterende EU-regulering kan anvendes i forhold til den digitale økonomi. Her er det dog afgørende, at behovet for at beskytte arbejdstagerne også inddrages i vurderingen af, om barrierer for digital innovation skal fjernes eller ej.

DI finder det positivt, at Kommissionen vil styrke koordineringen af de nationale og regionale initiativer for digital industri. Der er behov for en større grad af harmonisering og videndeling blandt de mange nationale digitaliseringsinitiativer (MADE i DK, Industri 4.0 i DE osv.).

Det er positivt, at både Kommissionen og udkastet til rådskonklusionerne understreger, at digital omstilling er et afgørende spørgsmål for alle brancher – ikke kun fremstillingsindustrien. Digitalisering er en transformativ kraft for hele den europæiske økonomi, hvilket også bør afspejles i de politiske initiativer på området.

DI mener derfor det er særligt positivt, at Kommissionens nu foreslår at etablere et europæisk digitaliseringsråd (high-level roundtable talks), der skal samle politiske beslutningstagere, repræsentanter fra erhvervslivet og arbejdsmarkedets parter for at sikre fælles fodslag i den digitale omstilling. Det vil sikre nødvendig inddragelse af arbejdsmarkedets parter, samt forankring på den politiske dagsorden fremover. DI ser gerne, at et lignende råd bliver etableret i Danmark med statsministeren for bordenden.

I Danmark og det øvrige Europa efterspørger erhvervslivet i stigende grad medarbejdere med digitale færdigheder. Derfor anser DI det for positivt, at Kommissionen også vil se på, hvilke kompetencer, der er påkrævet i et moderne digitalt arbejdsmarked – og hvordan medlemslandene kan fremme opkvalificeringen af arbejdsstyrken.

IKT-standarder

DI mener, at det er afgørende, at produkter såsom mobiltelefoner og computere, der i stigende grad er indbyrdes forbundne, kan kommunikere sammen sikkert og problemfrit. En fælles prioritering og afdækning af behovet for nye IKT-standarder kan være med til at sikre dette. Det er dog afgørende, at den endelige beslutning om at udarbejde nye standarder og selve standardiseringsprocessen finder sted i etablerede standardiseringsfora og at disse forsat er frivillige, drevet og udviklet af markedsaktørerne selv.

DI finder det positivt, at udkastet til rådskonklusionerne understreger vigtigheden af internationale standarder frem for regionale og nationale standarder, at udviklingen af disse standarder skal drives af erhvervslivet selv, og at Kommissionens standardiseringsinitiativ skal udfoldes i tæt dialog med de etablerede standardiseringsorganer. Det er afgørende for at sikre, at ressourcerne til udvikling af nye IKT-standarder kanaliseres hen hvor efterspørgslen og dermed behovet er størst.

Cloud

DI anser den europæiske sky som et initiativ, der potentielt kan gøre det lettere for mange virksomheder, herunder især MMV'er, at tilgå og opbevare data. Det er imidlertid vigtigt, at det europæiske initiativ ikke udvikler sig til et forsøg på at etablere en "EU-cloud", hvor data udelukkende må opbevares på servere i EU28 (såkaldt datalokalisering). Det vil kun være med til at fragmentere internettet, som vi kender det i dag og øge omkostningerne ved cloud teknologi, som spiller en særlig vigtig rolle i digitaliseringen af mindre og mellemstore virksomheder.

E-forvaltning

DI mener, at de offentlige myndigheder skal også tage den digitale verden til sig. Det vil føre til lavere administrative omkostninger, øget effektivitet og kvalitet i serviceydelserne – til gavn for både virksomheder og borgere. Derfor støtter DI op om, at Kommissionen nu vil indføre foranstaltninger, der skal lette overgangen til e-forvaltning. I fremtiden bør virksomheder, der ønsker at operere i flere EU-medlemsstater eksempelvis kunne nøjes med at lave papirarbejdet i et enkelt EU-land ("kun én gang"-princip).

"No legacy principle" er en glimrende målsætning, som også vil bidrage til, at eGovernment bliver mere disponeret for at tage nye tidssvarende teknologier til sig.

9. Forhandlingssituationen

Medlemslandene forventes generelt at støtte rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er enig i, at den digitale omstilling af industrien rummer et stort potentiale for vækst og arbejdspladser. Det er afgørende, at vi i Europa har virksomheder, der er på forkant med den digitale udvikling, hvis vi fortsat skal være konkurrencedygtige på de globale markeder.

Regeringen lægger vægt på, at rammevilkårene er i orden til at understøtte den digitale omstilling i industrien. Det kræver fokus og indsats både nationalt og på europæisk plan. Eksempelvis er det vigtigt, at reguleringen ikke står i vejen for, at industrivirksomheder kan tage nye avancerede robotter i brug.

Med henblik på automatisering af industrien er Internet of Things et område, hvor regeringen gerne ser, at Kommissionen følger udviklingen og afventer, at området er modent til standardisering. Udviklingen medfører et øget behov for it-sikkerhed og databeskyttelse, så

erhvervslivet kan udnytte det vækstpotentiale, der ligger i Internet of Things-løsninger.

Regeringen mener, at standarder skal udvikles med deltagelse af relevante interessenter, således at de kommer til at afspejle behov i markedet. Standardisering af området for digital forvaltning er vigtigt for at sikre, at offentlige europæiske it-systemer kan fungere på tværs af landegrænser.

Regeringen arbejder for, at der på EU-niveau i udgangspunktet kun iværksættes initiativer, der sigter på vidensindsamling – det vil primært sige kortlægning af, hvilke digitale kompetencer de europæiske virksomheder efterspørger. Øvrige tiltag bør iværksættes på nationalt niveau.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Rådskonklusionerne har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Der henvises til særskilte grund- og nærhedsnotater om de enkelte meddelelser.

5. Rådskonklusioner om bedre regulering

Nyt notat.

1. Resumé

Det nederlandske formandskab har udarbejdet udkast til rådskonklusioner vedrørende bedre regulering med henblik på at styrke konkurrenceevnen.

Konklusionerne kommer som opfølgning på Kommissionens pakke om bedre regulering fra maj 2015.

Konklusionerne indeholder fire dele om hhv. fremtidssikker og innovationsvenlig lovgivning, kvantificering, reduktionsmål samt små og mellemstore virksomheder.

I rådskonklusionerne opfordres Kommissionen blandt andet til at fastsætte reduktionsmål i 2017, øge anvendelsen af kvantificering i forbindelse med udarbejdelse af nye lovforslag samt introducere et årligt kvantitativt estimat over de samlede byrdelettelser i det forgangne år.

2. Baggrund

Udkastet til rådskonklusioner er en opfølgning på Kommissions pakke vedrørende bedre regulering fra maj 2015 og en opfordring til Kommissionen om at fastholde og styrke indsatsen for bedre regulering.

I 2012 lancerede Kommissionen et program for målrettet og effektiv regulering, REFIT-programmet, der har til formål at sikre bedre lovgivning og fjerne unødvendige byrder uden at kompromittere de grundlæggende beskyttelsesniveauer.

Der blev senest vedtaget rådskonklusioner om bedre regulering i december 2014 under italiensk formandskab som blandt andet indeholdt en opfordring til, at Kommissionen fastsætter reduktionsmål samt forbedrer kvaliteten af sine konsekvensvurderinger.

I maj 2015 lancerede Kommissionen en pakke vedrørende bedre regulering som indeholdt en række nye initiativer til at styrke indsatsen (KOM (2015) 215). Initiativerne omfatter bl.a.:

- *Reviderede retningslinjer* for Kommissionens arbejde med bedre regulering samt en værktøjskasse til arbejdet med konsekvensvurderinger af nye regler, der som noget nyt omfatter en digital dimension (SWD (2015) 111).

- Etablering af en *regelforenklingsplatform (REFIT-platform)*, hvor virksomheder, organisationer og andre interessenter kan stille forslag til regelforenklinger og byrdelettelser for erhvervslivet i relation til EU-lovgivning og medlemsstaternes implementering heraf (KOM (2015) 3261). Platformen består af to grupper: En regeringsgruppe med én repræsentant fra hver medlemsstat, og en interessentgruppe med 20 eksperter fra bl.a. erhvervslivet, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet.
- Etablering af et nyt Udvalg for Forskriftskontrol (Regulatory Scrutiny Board), der erstatter Kommissionens tidligere konsekvensvurderingsenhed. Det nye udvalg har til opgave at vurdere kvaliteten af Kommissionens konsekvensanalyser, og får som noget nyt eksterne medlemmer samt et udvidet mandat, således at lovforslag i princippet ikke kan fremsættes uden en godkendt konsekvensvurdering (KOM(2015) 3263).
- En inter-institutionel aftale om bedre lovgivning som efterfølgende er blevet forhandlet og vedtaget af Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet. I aftalen forpligter Kommissionen sig til at udarbejde en årlig analyse, der viser resultatet af arbejdet med at reducere unødige byrder, og hvis muligt at kvantificere byrdeeffekten af forslag til ny lovgivning samt til at vurdere muligheden for at fastsætte reduktionsmål. Endvidere indeholder aftalen en forpligtelse for Europa-Parlamentet og Rådet til, når det vurderes muligt og nødvendigt, at udarbejde konsekvensvurderinger af deres respektive ændringsforslag til Kommissionens lovforslag.

På rådsmødet (konkurrenceevne) den 30. november 2015 havde ministrene en politisk drøftelse om bedre regulering i EU.

3. Formål og indhold

Udkastet til rådskonklusioner om bedre regulering har til formål at følge op på Kommissionens pakke om bedre regulering fra maj 2015. Rådskonklusionerne omhandler fire temaer: 1) fremtidssikker og innovationsvenlig regulering, 2) kvantificering, 3) reduktionsmål samt 4) små og mellemstore virksomheder.

Fremtidssikker og innovationsvenlig lovgivning

I udkastet til rådskonklusioner hilses Kommissionens tiltag til at fremme fremtidssikker og innovationsvenlig regulering velkomment. Der opfordres til at anvende et ”innovationsprincip” ligesom Kommissionen og medlemsstaterne opfordres til at udveksle erfaringer om, hvordan regulering kan gøres fremtidssikker og innovationsvenlig. Endvidere

hilses det velkomment, at Kommissionen som led i REFIT-programmet tager højde for eksisterende lovgivnings indvirkning på forskning og innovation, samt at Kommissionens REFIT-Platform vil behandle forslag om barrierer for digitalisering og innovation.

Kvantificering

I udkastet til rådskonklusioner opfordres Kommissionen til at anvende kvantificering i størst muligt omfang både i forbindelse med udarbejdelse af ny lovgivning samt i forbindelse med byrdereduktion i eksisterende lovgivning. Således opfordres Kommissionen til at inkludere et kvantitativt estimat over de samlede byrdelelter i det forgangne år i sin årlige byrdeanalyse. Der opfordres endvidere til, at Kommissionen præsenterer de første kvantificeringer af REFIT-resultattavlen samt den årlige byrdeanalyse i første halvdel af 2017.

Reduktionsmål

I udkastet til rådskonklusioner hilses det velkomment, at Kommissionen i den inter-institutionelle aftale om bedre lovgivning har forpligtet sig til at vurdere mulighederne for at introducere reduktionsmål. Kommissionen opfordres til at fastsætte reduktionsmål i 2017 under hensyn til et højt beskyttelsesniveau for forbrugere, sundhed, miljø og arbejdstagere.

Små og mellemstore virksomheder

I udkastet til rådskonklusioner understreges den særlige betydning af at reducere unødige byrder for små og mellemstore virksomheder. Der opfordres til konsekvent anvendelse af 'tænk småt først'-princippet under udformning af lovforslag samt til anvendelse af SMV-testen under udarbejdelsen af Kommissionens konsekvensvurderinger. Således betones det, at Kommissionen ikke bør fremsætte lovforslag uden, at Kommissionens konsekvensvurderingsenhed har givet en positiv udtalelse om forslaget's betydning for små og mellemstore virksomheder. Endvidere opfordres Kommissionen og medlemsstaterne til at undersøge mulighederne for at anvende digitale løsninger til at forbedre små og mellemstore virksomheders muligheder for at forstå og efterleve regulering.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europaparlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Spørgsmålet om gældende dansk ret er ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Rådskonklusionerne har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Rådskonklusionerne har ingen statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Rådskonklusionerne har ingen konsekvenser for beskyttelsesniveauet eller andre konsekvenser.

8. Høring

Udkastet til rådskonklusioner af 8. april 2016 er sendt i høring i Specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål med svarfrist den 20. april 2016.

Der er modtaget høringssvar fra Danmarks Rederiforening, LO, FTF og Akademikerne, TDC, Realkreditrådet, Dansk Industri samt Forbrugerrådet Tænk.

Danmarks Rederiforening er generelt positiv over for rådskonklusionernes udformning og kan tilslutte sig konklusionernes formål om en fremtidssikret og innovationsvenlig regulering. Rederiforeningen tilslutter sig ligeledes hensigten om at fastsætte klare byrdereduktionsmål i konsekvensvurderinger af regulering. Rederiforeningen deler ambitionen om en evidensbaseret lovgivning. Endvidere mener Rederiforeningen, at der er god inspiration at hente i REFIT-programmet, hvor en myndighedsgruppe og en erhvervsgruppe bidrager med forslag til administrative lettelser, der skal medvirke til at gøre EU's regelværk bedre og mere effektivt. Rederiforeningen henviser afslutningsvist til, at vi i Danmark har god erfaring med et lignende arbejde i Virksomhedsforum og Implementeringsrådet.

LO, FTF og Akademikerne har udarbejdet et fælles høringssvar. Organisationerne er positivt indstillet over for regelforenkling og fjernelse af unødige byrder for erhvervslivet og understreger, at det er vigtigt at sikre, at dette sker på en måde, så beskyttelsesniveauerne for arbejdstagerne ikke mindskes.

LO, FTF og Akademikerne fremhæver, at visse dele af rådskonklusionerne giver anledning til bekymring. Forudsætningen for at kunne udarbejde reduktionsmål er, at der foreligger en grundig evaluering af de nuværende "byrder" og en vurdering af, hvorvidt de er for omfattende og/eller overflødige. Ellers risikerer man, at der udarbejdes mål på et tilfældigt grundlag, hvilket potentielt kan have negativ indflydelse på beskyttelsesniveauerne for arbejdstagere, miljø og forbrugere til trods for, at det i punkt 10 er nævnt, at dette skal undgås.

LO, FTF og Akademikerne vil desuden gerne have underbygget formålet med et særligt fokus på byrdereduktion inden for sektorer med stort potentiale for innovation, idet der er mange argumenter for, at regulering er en vigtig driver for innovation.

LO, FTF og Akademikerne er desuden bekymrede over afsnittet, der fremhæver at Kommissionen i princippet ikke bør vedtage lovgivning uden en positiv holdning fra Udvalget for Forskriftskontrol (Regulatory Scrutiny Board). Det giver udvalget en vetoret over for ny lovgivning, som efter organisationernes opfattelse er uacceptabel.

Endelig er LO, FTF og Akademikerne bekymrede over afsnittet om at inddrage små og mellemstore virksomheder i bl.a. høringer. Her påpeger organisationerne, at det er lige så vigtigt, at inddrage slutbrugerne af reguleringen, hvilket udover små og mellemstore virksomheder også omfatter forbrugerne og arbejdstagerne.

TDC bemærker, at udkastet til rådskonklusioner fra dansk side bør hilses velkomment og støttes. Efter TDC's opfattelse er behovet for forenkling og fjernelse af såkaldt 'micro-management' i erhvervsrelateret regulering påtrængende for den samlede industri og ikke kun for små og mellemstore virksomheder.

TDC foreslår, at der fra Rådets side bør lægges vægt på, at REFIT-gennemgangen reelt fører til en reduktion af forpligtelser og ikke kun fører til 'dobbelt konsultation', dvs. først REFIT-analyse og så et revideret forslag, som de facto kun medfører mindre ændringer.

Endelig påpeger TDC betydningen af, at hensyn til investeringer og innovation bør være styrende for (gen)vurdering af eksisterende såvel som ny regulering.

Realkreditforeningen er tilfredse med, at Kommissionen indleder en selvransagende proces i forhold til kadence, forarbejder og kvalitet i den lovgivning, der har sit udspring i EU. Dette er efter Realkreditforeningens opfattelse en tiltrængt proces, idet der er plads til forbedringer i forhold til

hvilke rets- og politikområder, der er egnede til EU-regulering, og med hvilket forudgående vidensniveau, der skal indledes initiativer til fælles regulering. Det er Realkreditforeningens opfattelse, at Kommissionen i sin meddelelse sigtede mod et mere grundlæggende opgør med den hidtidige praksis. På den baggrund finder Realkreditforeningen anvendelsesområdet for den påtænkte rådskonklusion beklageligt smalt.

Realkreditforeningen finder således, at behovet for en bedre styret, forberedt og inddragende lovgivningsproces for EU-regulering er af overordnet og generel karakter. Realkreditforeningen indskærper, at det på alle rets- og politikområder bør gælde, at lovgivning bl.a. gennemføres på et velovervejede og kvalificeret grundlag efter dialog med de parter, der berøres af lovgivningen, efter analyser af den forventede virkning af reguleringen, efter vurdering af om reguleringen skal være på national eller fælles niveau, og endelig vurdering af hvorledes nye initiativer vil fungere i samspil med eksisterende lovgivning.

Realkreditforeningen anfører, at der på det finansielle område på få år er gennemført betydelig og omfattende regulering, hvor man fra lovgivers side ikke har afventet gennemførelsen af det ene initiativ, førend man har suppleret med det næste. Det er efter Realkreditforeningens opfattelse overordentligt byrdefuldt for virksomhederne, der befinder sig i en konstant implementeringsproces, og det er svært at foregribe og vurdere hvilken kvalitet, der opnås med det endelige resultat. Dertil kommer, at der er risiko for uklarhed om retstilstanden på et givent område.

På den baggrund opfordrer Realkreditforeningen til, at de endelige rådskonklusioner mere uforbeholdent lægger sig på linje med Kommissionens meddelelse om bedre regulering, sådan at man anerkender Kommissionens opfordring til samtlige EU's institutioner om at lægge sig ambitionen om bedre regulering på sinde. Efter Realkreditforeningens vurdering eksisterer behovet for denne selvransagelse på alle niveauer fra Kommissionen, Rådet, Europa-Parlamentet og ned til de administrative lag: for det finansielle områdes vedkommende European Supervisory Authorities (ESA'erne). Også nationale lovgivere kan efter foreningens opfattelse med fordel gøre det til et mål i sig selv at stræbe efter bedre lovgivningskvalitet. Det vil både skabe en klarere retstilstand, og sikre at lovinitiativer målrettet løser de problemer, de er vedtaget til at adressere uden utilsigtet at skabe nye.

Dansk Industri bakker generelt op om den politiske linje i rådskonklusionerne og noterer med tilfredshed, at nye kvantitative målsætninger har fået stor vægt i rådskonklusionerne. Nye kvantitative målsætninger vurderes at holde arbejdet med reduktion af de administrative

byrder højt på den politiske dagsorden og gøre en reel forskel for de mindre og mellemstore virksomheder i EU.

DI opfordrer til, at der i rådskonklusionerne henvises mere til den inter-institutionelle aftale, der netop er indgået mellem Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet, og at Rådet tydeligt bør påtage sig et ansvar for at efterleve de principper, som den nye inter-institutionelle udstikker for at effektivisere lovprocessen i EU.

DI støtter op om øget anvendelse af innovationsprincippet, når der udarbejdes ny politik eller regulering i EU. DI henstiller til, at princippet også bør anvendes undervejs i lovgivningsprocessen i EU – særligt efter Kommissionens fremsættelse af nye forslag, og når der er opnået enighed mellem Europa-Parlamentet og Rådet. Ligeledes bør væsentlige ændringsforslag i såvel Rådet som i Europa-Parlamentet underkastes en test for, hvorvidt de lever op til innovationsprincippet.

DI bakker fuldt ud op om, at der nu er etableret en åben og transparent proces for at fremsætte konkrete forslag til forenkling af byrdefuld EU-regulering. DI henstiller imidlertid til, at Kommissionen tydeligt prioriterer implementeringen af de forslag, der er fremsendt i regi af REFIT-plattformen og imødekommes af Kommissionen. Erfaringer fra det danske Virksomhedsforum for enklere regler viser, at der er behov for at følge alle politiske godkendte forslag til regelforenkling helt til dørs, så virksomhederne reelt kan mærke lettelser af de administrative byrder i deres hverdag.

Endelig støtter DI op om, at Kommissionen kun bør kunne fremsætte EU-lovgivning, hvis der er tilkendegivet en positiv holdning fra Regulatory Scrutiny Board i forhold til potentielle konsekvenser for små og mellemstore virksomheder. DI opfordrer dog til, at princippet gælder for alle virksomheder og ikke kun isoleres til SMV'er.

Forbrugerrådet Tænk mener, at udkastet til rådskonklusioner mangler at adressere flere væsentlige problemer. Forbrugerrådet Tænk henviser til den kritik, der er rejst i et brev af 4. marts 2016 fra bl.a. den europæiske forbrugerorganisation. I brevet anføres det bl.a., at det uforholdsmæssigt store fokus på byrdereduktion risikerer at undergrave formålet med EU-lovgivningen.

Forbrugerrådet Tænk mener ikke, at ”innovationsprincippet” kan sammenlignes med det traktatbaserede ”forsigtighedsprincip”, som man risikerer at underminere. Med hensyn til Kommissionens systematiske anvendelse af mål for byrdereduktion efterlyser Forbrugerrådet Tænk en offentlig debat om metodikken. Forbrugerrådet er imod sådanne mål, fordi

de uvilkårligt kommer til at undergrave målsætningerne i lovgivningen. Eventuelle mål bør efter Forbrugerrådet Tænks opfattelse udelukkende indføres på grundlag af en vurdering af relevante dele af EU-lovgivningen, hvor der eksisterer unødvendige byrder, og hvor byrderne kan reduceres uden risiko for de langsigtede samfundsmæssige fordele ved lovgivningen.

9. Forhandlingssituationen

Det nederlandske formandskab har bl.a. gennemført tematiske drøftelser blandt medlemsstaterne om fremtidssikker lovgivning, kvantificering, reduktionsmål samt små og mellemstore virksomheder, hvilket er de fire emner, der berøres i rådskonklusionerne.

Udkastet af 8. april 2016 er blevet positivt modtaget af alle medlemsstater. Der er enighed om den politiske betydning af at styrke indsatsen for bedre regulering og om at fokusere konklusionerne på de fire emner.

En række medlemsstater ønsker at fastholde eller skærpe anbefalingerne til en styrket europæisk indsats for bedre regulering, mens andre medlemsstater maner til forsigtighed med anvendelsen af kvantificering og reduktionsmål.

Det forventes, at der kan opnås enighed om en kompromistekst forud for rådsmødet (konkurrenceevne) den 26. maj 2016.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter helhjertet arbejdet med forenkling af EU-regulering. Regeringen arbejder for, at der på EU-niveau føres en ambitiøs og målrettet indsats for bedre regulering, der resulterer i en reel forenkling af EU-reguleringen og reduktion af unødvendige administrative byrder.

Regeringen lægger vægt på, at reguleringsmæssige byrder kun vil blive reduceret i de tilfælde, hvor det ikke medfører forringelser af de grundlæggende beskyttelsesniveauer i lovgivningen.

Regeringen støtter således, at smart regulering sker ud fra en balanceret tilgang og handler om at øge kvaliteten i reguleringen. En øget kvalitet i reguleringen giver let og smidig administration i virksomhederne og øger deres efterlevelse, som dermed fører til højere beskyttelse.

Regeringen arbejder for, at der fastsættes mål for reduktionen af administrative byrder på EU-niveau.

Regeringen arbejder for, at effekterne af den europæiske indsats kvantificeres og særligt at der i den årlige REFIT-resultattavle indgå et estimat over de samlede byrdelettelser i det forgangne år.

Regeringen støtter, at der sættes fokus på at gøre EU-lovgivningen mere fremtidssikker, herunder gennem anvendelse af et innovationsprincip, og arbejder i den forbindelse særligt for, at der igangsættes yderligere tiltag til at gøre EU-lovgivningen digitaliseringsklar.

Regeringen støtter, at der gøres en særlig indsats for at forhindre og fjerne unødige byrder for små og mellemstore virksomheder, men mener at virksomheders størrelse som udgangspunkt ikke bør have indflydelse på, hvilke regler de er omfattet af.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Rådskonklusionerne er ikke tidligere forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenen om bedre regulering blev senest forelagt udvalget den 27. november 2015 i forbindelse med rådsmødet (konkurrenceevne) den 30. november 2015.

6. Udstationeringsdirektivet

Nyt notat. Ændringer i forhold til grund- og nærhedsnotat markeret med **fed**

1. Resumé

Efter ønske fra Polen og Ungarn har det nederlandske formandskab sat punktet på dagsordenen med henblik på at give en første mundtlig status for sagen ("state of play"). Der er ikke punkter til forhandling. EPSCO rådet (beskæftigelse og socialpolitik) er ressort for de videre forhandlinger om forslaget.

EU-Kommissionen har den 8. marts 2016 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets ændring af direktiv 96/71/EF af 16. december 1996 om udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser. KOM(2016) 128 endelig.

Formålet med forslaget er at sikre lige konkurrencevilkår mellem udstationerende og lokale virksomheder i værtslandet blandt andet ved at indføre et princip om, at samme arbejde på samme sted bør aflønnes på samme måde.

Den væsentligste ændring i forhold til de gældende regler er forslaget om at fjerne henvisningen til "mindsteløn" og i stedet indsætte en bestemmelse om, at den udstationerede skal sikres "aflønning", som omfatter alle lønelementer, som er gjort obligatoriske i henhold til lov, administrative bestemmelser eller alment gældende overenskomster. Hvis der ikke findes en ordning til konstatering af, at kollektive aftaler finder generel anvendelse, kan overenskomster indgået efter art. 3, stk. 8 i direktivet lægges til grund.

Derudover indeholder forslaget en 24 måneders overgrænse for udstationering, før værtslandets regler finder anvendelse, samt mulighed for at stille forpligtelser over for underleverandører i forhold til hvilket niveau af forpligtelser, de kan blive underlagt for at sikre deres ansatte. Endelig indeholder forslaget et krav om, at nationale bestemmelser om vikararbejde finder anvendelse, når udenlandske vikarbureauer udstationerer vikarer, samt en forpligtelse til at offentliggøre obligatoriske lønelementer på det nationale websted, som medlemsstaterne allerede er forpligtet til at oprette i medfør af håndhævelsesdirektivet.

2. Baggrund

EU-Kommissionen har ved KOM(2016) 128 endelig af 8. marts 2016 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets ændring af direktiv 96/71/EF af 16.

december 1996 om udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser.

Det fremgår af Kommissionens arbejdsprogram for 2016, at Kommissionen vil foreslå en ”målrettet” revision af udstationeringsdirektivet. Kommissionen ønsker med revisionen at modvirke social dumping og at modvirke ”brain drain” ved, at det slås fast i direktivet, at udstationerede lønmodtagere skal sikres ”lige løn for samme arbejde på samme arbejdsplads”.

Udstationering af arbejdstagere forekommer, når tjenesteydelser udbydes på tværs af grænserne i det indre marked. En udstationeret arbejdstager er ansat i én EU-medlemsstat, men sendes af sin arbejdsgiver midlertidigt ud for at arbejde i en anden medlemsstat.

Udstationering af arbejdstagere anvendes især i bygge- og anlægssektoren, i fremstillingsindustrien og i servicesektoren i forbindelse med personlige tjenesteydelser (uddannelse, sundhed og sociale foranstaltninger) og forretningsservice (administrative, liberale og finansielle tjenesteydelser).

Mellem 2010 og 2014 steg antallet af udstationeringer med næsten 45 pct. I 2014 var der ca. 1,9 mio. udstationerede arbejdstagere i andre EU-lande.

I EU-retten er der fastsat en række obligatoriske regler vedrørende arbejds- og ansættelsesvilkår, der skal anvendes på udstationerede arbejdstagere. Disse regler er fastsat ved direktiv 96/71/EF, der blev vedtaget i 1996, og udgør rammen for den frie udveksling af tjenesteydelser og beskyttelse af udstationerede arbejdstagere og dermed at sikre lige konkurrencevilkår mellem udenlandske og lokale virksomheder.

Ved direktivet fra 1996 er det fastsat, at selv om arbejdstagere, der er udstationeret i en anden medlemsstat, stadig er ansat af den udsendende virksomhed og derfor omfattet af den pågældende medlemsstats lovgivning (Rom-konventionen), har arbejdstagerne en lovfæstet ret til et sæt af minimumsrettigheder i den medlemsstat, hvor opgaven udføres.

De beskyttede minimumsrettigheder omfatter:

- mindsteløn, herunder overtidsbetaling
- maksimal arbejdstid og minimal hviletid
- mindste antal betalte feriedage pr. år
- betingelser for at stille arbejdstagere til rådighed, herunder via vikarbureauer
- sikkerhed, sundhed og hygiejne på arbejdspladsen
- beskyttelsesforanstaltninger for gravide og børn og unge
- ligebehandling samt andre regler om ikke-forskelsbehandling

Direktivet omfatter ikke regler om social sikring. Bestemmelserne om social sikring findes i forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger.

I 2014 blev direktiv 2014/67/EU (det såkaldte håndhævelsesdirektiv) vedtaget. Formålet med direktivet er at styrke den praktiske anvendelse af bestemmelserne om udstationering af arbejdstagere ved at behandle problemer i forbindelse med svig og omgåelse af regler samt forbedre udvekslingen af oplysninger mellem medlemsstaterne. Således supplerer de to direktiver hinanden.

Håndhævelsesdirektivet giver ikke nye rettigheder for udstationerede, men giver de nationale myndigheder værktøjer til at sondre mellem reel udstationering og misbrug og omgåelse. Myndighederne i en modtagende medlemsstat kan f.eks. anmode myndighederne i den udsendende medlemsstat om at kontrollere, om den udstationerende virksomhed reelt udøver væsentlige aktiviteter ud over udelukkende administrative aktiviteter i det pågældende land. Om udstationerede arbejdstagere er ansat i det pågældende land, er et af de relevante kriterier, som kan indgå i myndighedernes vurdering af, om en virksomhed er reelt etableret.

Medlemsstaterne skal have gennemført håndhævelsesdirektivet inden den 18. juni 2016. Beskæftigelsesministeriet har sendt et lovforslag i høring, og det forventes fremsat og vedtaget i indeværende samling.

Hjemmelsgrundlag

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 53 (1) og artikel 62 og omfattet af den almindelige lovgivningsprocedure.

3. Formål og indhold

Udstationeringsdirektivet er sat på dagsordenen efter ønske fra Polen og Ungarn med henblik på en mundtlig status for sagen ('state of play') med fokus på, hvordan Kommissionens forslag vil påvirke Europas konkurrenceevne.

Kommissionen har blandt andet begrundet forslaget med, at arbejdsmarkedssituationen i EU i høj grad har ændret sig siden 1996. Dels er det indre marked vokset de sidste to årtier, dels er lønforskellene blevet større, hvilket giver incitamenter til at bruge udstationering til at udnytte disse forskelle. Ifølge Kommissionen er de lovrammer, der blev indført med direktivet fra 1996, ikke længere egnede til de nye realiteter. Eftersom udsendende virksomheder kun skal leve op til mindstelønsniveauet i værtslandet, giver dette ifølge Kommissionen ofte markante lønforskel mellem udstationerede og lokale arbejdstagere, især i medlemsstater med relativt høje lønninger. Udstationerede arbejdstagere tjener op til 50 % mindre end lokale arbejdstagere i nogle sektorer og medlemsstater.

Kommissionen har endvidere begrundet forslaget med, at store lønforskel giver ulige konkurrencevilkår for virksomhederne og på den måde underminerer det indre marked. Det er derfor nødvendigt at opdatere reglerne om udstationering af arbejdstagere, så de svarer til de aktuelle økonomiske og sociale forhold.

Revisionen vil desuden give mulighed for at skabe bedre sammenhæng med anden EU-lovgivning, der er vedtaget efter direktivet fra 1996. Der er et vist misforhold mellem det eksisterende direktiv og andre EU-retsakter såsom forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger og direktivet om vikararbejde. Hvis relevante bestemmelser tilpasses hinanden, bliver reglerne meget klarere for virksomhederne, håndhævelsesorganerne og arbejdstagerne.

Med initiativet ønsker Kommissionen at skabe en stærkere ramme for udstationering i EU og på den måde fremme et mere fair og dybere indre marked.

Forslaget indeholder følgende elementer:

Udvidet anvendelsesområde

Forslaget indeholder en bestemmelse om at udvide direktivets anvendelsesområde til alle økonomiske sektorer udover de aktiviteter, som er angivet i bilaget til direktivet og som i dag alene omfatter bygge- og anlægssektoren.

Udstationering udover 24 måneder

Forslaget indeholder en ny bestemmelse om, at udstationeringer, som forventes eller faktisk varer udover 24 måneder, bliver omfattet af værtslandets regler. Værtslandets regler kommer som udgangspunkt til at gælde, medmindre der er foretaget et andet lovvalg af arbejdsgiver og arbejdstager. Dog kan et lovvalg

ikke medføre, at værtslandets beskyttelsesregler fraviges til ugunst for arbejdstageren.

Aflønning af udstationerede arbejdstagere

Forslaget indeholder en ændret bestemmelse om sikring af ”mindsteløn” til den udstationerede. Det foreslås i stedet, at udstationerede arbejdstagere skal have ret til en ”aflønning”, som omfatter alle de bestanddele af aflønning, som er gjort obligatoriske i henhold til national lov eller administrative bestemmelser, kollektive aftaler eller voldgiftskendelser, der finder generel anvendelse. Hvis der ikke findes en ordning til konstatering af, at kollektive aftaler eller voldgiftskendelser finder generel anvendelse, kan overenskomster indgået efter artikel 3, stk. 8, i det gældende direktiv lægges til grund.

Således vil aflønningen ikke kun omfatte mindstelønnen, men også andre lønelementer, som er gjort obligatoriske.

Medlemsstaterne forpligtes til at offentliggøre obligatoriske lønelementer på det nationale websted, som medlemsstaterne allerede er forpligtet til at oprette i medfør af håndhævelsesdirektivet.

Den gældende bestemmelse i direktivets artikel 3, stk. 1, sidste sætning, hvoraf det fremgår, at løn defineres i overensstemmelse med national praksis i den medlemsstat på hvis område arbejdstageren er udstationeret, er ikke bibeholdt i forslaget, men er i stedet erstattet med en betragtning om, at det henhører under medlemsstatens kompetence at fastsætte bestemmelser om aflønning i overensstemmelse med national lovgivning og praksis. Det fremgår dog samtidig af betragtningen, at ”imidlertid skal nationale bestemmelser om aflønning af udstationerede arbejdstagere være begrundet i behovet for at beskytte udstationerede arbejdstagere, og de må ikke uforholdsmæssigt begrænse den grænseoverskridende levering af tjenesteydelser”.

Forslaget indeholder ikke ændringer i bestemmelsen i udstationeringsdirektivet (artikel 3 (8)), som giver lande uden erga omnes eller lovfastsat mindsteløn mulighed for at bruge en anden mekanisme for fastsættelse af løn.

Underleverandører

Forslaget giver medlemsstaterne mulighed for at fastsætte, at en virksomhed (hovedkontrahenten) kun kan indgå aftale med en underleverandør, der garanterer sine ansatte den samme løn, som hovedentreprenøren giver sine ansatte. En medlemsstat kan kun indføre et sådant krav, hvis det gøres på en ikke-diskriminerende måde, dvs. den samme regel skal gælde for både indenlandske og grænseoverskridende underkontrahenter. En medlemsstat vil kunne vælge at anvende de samme bestemmelser om aflønning, som gælder for hovedkontrahenten i forhold til udstationerede arbejdstagere, også selv om

bestemmelserne stammer fra kollektive overenskomster, der ikke finder generel anvendelse.

Vikarer

Forslaget indeholder en bestemmelse om, at udstationerede vikarer skal sikres de samme rettigheder, som gælder værtsstatens vikarer i henhold til artikel 5 i vikardirektivet. Som en konsekvens foreslås det samtidig, at art. 3, stk. 9, i udstationeringsdirektivet ophæves, hvorefter en medlemsstat kan fastsætte bestemmelser, som skal sikre, at udstationerede vikarer får de samme vilkår, som nationale vikarer.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal i henhold til TEUF art. 294 høres. Der foreligger endnu ikke en udtalelse og tidspunktet for Europa-Parlamentets behandling kendes endnu ikke.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har anført, at en ændring af det eksisterende direktiv kun kan ske gennem vedtagelsen af et nyt direktiv. **Regeringen er enig heri.**

Imidlertid vurderer et flertal i Folketinget (S, DF, EL, ALT og SF), at dele af forslaget ikke er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Et flertal har således sendt en begrundet udtalelse til EU-Kommissionen med henblik på at give et ”gult kort” og anmode EU-kommissionen om at genoverveje forslaget.

Regeringen finder, at der er behov for at få afklaret, hvorvidt medlemsstaternes kompetence til at definere aflønning og vilkår for vikarer berøres eller begrænses af forslaget. Det er derfor afgørende at få bibeholdt en eksplicit passus i direktivet om, at løn defineres i overensstemmelse med national praksis, således at det nationale råderum ikke begrænses.

6. Gældende dansk ret

Udstationeringsdirektivet (direktiv 96/71/EF af 16. december 1996) er implementeret ved lov om udstationering af lønmodtagere m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 342 af 3. april 2014 med senere ændring.

Bortset fra tilrådighedsstilling af arbejdstagere og løn er de øvrige kerneområder, der er opregnet i direktivet, reguleret i arbejdsmiljølovgivningen, lov om gennemførelse af dele af arbejdstidsdirektivet, ferieloven, ligebehandlingsloven, ligelønsloven, forskelsbehandlingsloven og funktionærloven.

Derimod er løn i Danmark reguleret via de kollektive overenskomster. I Danmark gælder overenskomsterne kun for de parter, som har indgået dem, eller som har tiltrådt dem. I forhold til løn og arbejdsvilkår i forbindelse med udstationeret arbejdskraft er udstationeringsdirektivets mindstelønsbestemmelse ikke udnyttet i forbindelse med implementeringen af udstationeringsdirektivet. Udstationeringslovens § 6 a fastsætter rammerne for anvendelse af kollektive kampskridt til støtte for indgåelse af kollektive overenskomster med udenlandske tjenesteydere, der udstationerer lønmodtagere til Danmark. Det er dermed overladt til arbejdsmarkedets parter at regulere lønvilkår via kollektiv overenskomst også for udstationerede lønmodtagere.

Der er som udgangspunkt ikke nogen fast øvre grænser for, hvor længe en virksomhed kan udstationere en lønmodtager, og dermed hvor længe lønmodtageren alene er omfattet af minimumsrettigheder i værtslandet, som der er henvist til i udstationeringsdirektivet.

7. Konsekvenser

Der kan blive behov for at foretage visse ændringer i lov om udstationering af lønmodtagere mv.

På det foreliggende grundlag, vurderes meget foreløbigt at forslaget medfører administrative konsekvenser under 4 mio. kr. årligt. Konsekvenserne kan ikke kvalificeres yderligere på nuværende tidspunkt.

Forslaget vil eventuelt kunne få betydning for danske virksomheder, som udstationerer ansatte til øvrige EU-lande, idet forslaget blandt andet kan medføre, at virksomheder får yderligere forpligtelser, herunder lønelementer, som er gjort obligatoriske i andre medlemslande.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i EU Specialudvalget vedrørende Arbejdsmarkedet og Sociale Forhold med frist den 18. marts 2016. Der er modtaget svar fra Dansk Arbejdsgiverforening (DA), et fællesbrev fra Landsorganisationen i Danmark (LO), FTF og Akademikerne, samt svar fra Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA) og KL.

DA

DA finder generelt, at forslaget giver EU-medlemslandene muligheder for at fastsætter regler, der vil kunne begrænse virksomhedernes muligheder for at udstationere ansatte til andre EU-lande, og at forslaget derfor kan medvirke til at begrænse mobiliteten i Europa til skade for EU's konkurrenceevne.

DA finder derudover, at der er behov for at sikre, at forslaget ikke kommer til at begrænse medlemsstaternes kompetence til at fastlægge aflønning, og DA stiller dermed spørgsmål ved, om forslaget overholder nærhedsprincippet. DA henviser til, at forslaget ikke indeholder formuleringen fra det gældende direktiv om, at ”I forbindelse med dette direktiv defineres begrebet mindsteløn, jf. stk. 1, litra c), i overensstemmelse med national lovgivning og/eller praksis i den medlemsstat, på hvis område arbejdstageren er udstationeret”. Formuleringen af erstattet af en mere uklar bestemmelse om forståelsen af ”aflønning”.

DA henviser til, at formuleringen i det gældende direktiv ligger til grund for bestemmelsen i udstationeringslovens § 6 a, som blev udarbejdet efter drøftelser med arbejdsmarkedets parter som opfølgning på EU-Domstolens afgørelse i Laval-sagen. Bestemmelsen fastlægger, hvilke lønkrav en organisation kan stille på grundlag af en overenskomst, som klart specificerer, hvad en udenlandsk tjenesteyder skal betale, og fastslår desuden, hvilket lønkrav en fagforening kan konflikte for. Bestemmelsen i § 6 a, berører grundlæggende elementer i den danske aftalemodel, nemlig den aftalebaserede løndannelse og rammerne for at udøve konfliktretten til støtte for overenskomstkraft. Det er derfor afgørende for DA, at det sikres, at forslaget ikke berører medlemsstaternes kompetence til at fastsætte indholdet af lønbegrebet og ikke medfører ændringer i udstationeringslovens § 6 a.

DA opfordrer derfor til, at den hidtidige bestemmelse om medlemsstaternes kompetence i forhold til definition af lønbegrebet opretholdes. Hvis ikke bestemmelsen opretholdes, mener DA ikke at nærhedsprincippet er overholdt. Hvis ikke det er muligt at få bindende tilsagn fra Kommissionen om at opretholde den gældende formulering om national kompetence i forhold til definition af løn, opfordrer DA regeringen til at samle et tilstrækkeligt antal medlemsstater til at gøre indsigelse overfor Kommissionen efter proceduren i protokollen om nærheds- og proportionalitetsprincippet.

LO, FTF og Akademikerne

LO, FTF og Akademikerne har i et fælles brev overordnet anført, at når EU-Kommissionen vælger at åbne direktivet, havde organisationerne gerne set, at Kommissionens forslag fuldt ud ville gennemføre princippet om ”lige løn for lige arbejde på det samme sted”. Organisationerne henviser til, at princippet fremgik af DA og LO’s aftale om udstationering fra 1992, der havde følgende formål at: ”udstationerede arbejdstagere, hvad angår løn- og arbejdsforhold, kan få samme rettigheder som danske kolleger beskæftiget med tilsvarende arbejde.”

Organisationerne ser Kommissionens udspil som et kompromis i forhold til den europæiske diskussion om udstationeredes rettigheder, som er opstået i kølvandet på en række afgørelser fra EU-Domstolen, blandt andet Laval-afgørelsen. Som opfølgning på Laval-afgørelsen foretog man i Danmark - på baggrund af et udredningsarbejde med deltagelse af arbejdsmarkedets parter - en

tilpasning af udstationeringsloven med hensyn til konfliktgrundlaget overfor udenlandske tjenesteydere. Organisationerne støtter fortsat denne løsning, og det er derfor afgørende, at adgangen til at definere lønbegrebet i overensstemmelse med national lovgivning og praksis opretholdes.

Organisationerne finder, at forslaget på enkelte punkter er i strid med nærheds- og proportionalitetsprincippet. Det gælder i forhold til medlemsstaternes adgang til at definere, hvad der nationalt forstås ved ”aflønning”, og adgangen til at fastsætte, at udstationerede vikarer skal sikres de samme vilkår, der gælder for vikarer i værtslandet, (jf. bestemmelsen i art. 3, stk. 9, som Kommissionen foreslår afskaffet).

Organisationerne finder det problematisk, at forslaget ikke opretholder den nuværende formulering i direktivet om, at løn defineres i overensstemmelse med national lovgivning og/eller praksis. Udeladelsen af denne formulering kan indikere, at der introduceres et nyt EU-retligt lønbegreb, hvis nærmere indhold vil skulle fastlægges af EU-domstolen, hvis der opstår tvivl om fortolkningen. Organisationerne hæfter sig blandt andet ved, at der i betragtning 12 i forslaget er henvist til, at nationale bestemmelser om aflønning af udstationerede arbejdstagere skal være begrundet i behovet for at beskytte disse, og at de ikke uforholdsmæssigt må begrænse grænseoverskridende levering af tjenesteydelser. Samlet set bevirker det, at der sker en forskydning af kompetence fra medlemsstaterne over til EU-Domstolen i relation til at fastlægge betydning af direktivets ”lønbegreb”. Organisationerne finder, at en sådan forskydning af kompetence ikke er nødvendig for at opnå formålet med forslaget, samt at lønforhold er national kompetence, jf. TEUF art. 153, stk. 5. Organisationerne finder det afgørende, at forslaget kommer til at indeholde den gældende formulering om at: ”I forbindelse med dette direktiv defineres begrebet mindsteløn, jf. stk. 1, litra c), i overensstemmelse med national lovgivning og/eller praksis i den medlemsstat, på hvis område arbejdstageren er udstationeret”.

Det er ligeledes afgørende at få afklaret, om der er forskel på det lønbegreb, der følger af § 6 a, i den danske udstationeringslov, og forslagets bestemmelse om aflønning.

Organisationerne finder det positivt, at udstationerende vikarer efter forslaget fremover skal sikres de samme rettigheder, som gælder værtsstatens vikarer i henhold til art. 5 i vikardirektivet. Men organisationerne finder det problematisk, hvis art. 3, stk. 9, i udstationeringsdirektivet ophæves, hvis det betyder, at medlemsstaterne ikke længere har mulighed for at ligestille udstationerede vikarer med nationale vikarer for så vidt angår afskedigelsesregler, løn i opsigelsesperioden, regler om akkumulering af anciennitet, samt regler om information og høring, information om ledige stillinger og adgang til kollektive faciliteter. Det skal nærmere afklares, hvilke konsekvenser en ophævelse af art. 3, stk. 9, har i forhold til overenskomsternes vikarbestemmelser.

Organisationerne finder ikke, at forslaget om en udstationerings tidsmæssige udstrækning er tilstrækkelig og giver fortsat ikke svar på, hvor længe man kan være udstationeret, og hvad der ligger i begrebet ”udstationering”. Der er tale om en lovvalgsbestemmelse, som kun vil få begrænset omfang i forhold til at kunne sikre ufravigelige danske ansættelsesretlige regler.

I forhold til forslagens bestemmelse, som giver medlemsstaterne mulighed for at kræve, at en virksomhed kun indgår aftaler med underleverandører, der garanterer overholdelse af de samme lønvilkår, som førstnævnte virksomhed skal overholde, bemærker organisationerne, at bestemmelsen synes at være en blåstempling af brugen af arbejdsklausuler i offentlige udbudskontrakter.

KL

KL har som generel bemærkning, at direktivet rejser en række spørgsmål som er centrale i forhold til den danske arbejdsmarkedsregulering, forhold som i sidste ende påvirker prisen på de tjenesteydelser, som kommunerne køber af udenlandske tjenesteydere. KL mener, at elementer i forslaget skal afklares nærmere. Det gælder blandt andet de økonomiske konsekvenser af forslaget, når det foreslås udbredt til alle sektorer og ikke kun bygge- og anlæg. KL har en række spørgsmål til forståelse af EU-Kommissionens forslag om aflønningsbegreb med hensyn til, hvilke elementer, som omfattes, og hvordan de skal være gjort obligatoriske.

Det er KL's vurdering, at hvis forslaget skal forstås sådan, at udstationerede skal kunne påberåbe sig danske overenskomster, uanset at disse ikke er almengjorte, vil det udgøre en særlig udfordring for Danmark og for mobiliteten i EU.

KL er bekymret for, om forslaget får betydning for EU-Domstolens kompetence i forhold til at regulere løn og KL henviser til, at EU-traktaten ikke giver domstolens kompetence hertil. KL stiller desuden spørgsmål ved, om der med implementeringen af håndhævelsesdirektivet i dansk ret vil opfylde den del af forslaget, som forpligter medlemslandene til at offentliggøre bestanddele af aflønningen.

Endelig bemærker KL, at KL er imod lovgivning om kædeansvar og henviser til, at kommuner frit skal kunne vælge, i hvilket omfang, der fastsættes kædeansvar i kontraktforhold.

FA

FA er generelt betænkelig ved forslaget og anbefaler, at forslaget afventer implementeringen og evalueringen af håndhævelsesdirektivet, samt at der foretages en grundig analyse af forslagens konsekvenser i forhold almengørelse af overenskomster og hjemmelsgrundlaget i traktaten. FA finder, at rækkevidden af forslaget – og særligt bestemmelsen om løn – er uklar, fx med hensyn til, om

forslaget forpligter til at almengøre overenskomster. I givet fald vil det gribe ind i den danske model. FA finder, at forslaget begrænser den frie bevægelighed og stiller spørgsmål ved, om forslaget er afbalanceret og proportionalt.

9. Forhandlingssituationen

Der er stor uenighed mellem medlemslandene om behovet og hensigtsmæssigheden i en genåbning af direktivet og formålet hermed. På den ene side er der en række lande, som støtter EU-Kommissionens forslag til en revision af udstationeringsdirektivet, og som ønsker at få fremmet princippet om, at samme arbejde på samme sted skal aflønnes på samme måde. På den anden side er der en gruppe lande – først og fremmest de øst-europæiske lande - som er imod primært fordi, det begrænser landenes mulighed for lønkonkurrence og kan medføre øget protektionisme.

Parlamerter fra følgende lande har sendt en begrundet udtalelse til Kommissionen: Danmark, Bulgarien, Tjekkiet, Estland, Kroatien, Ungarn, Litauen, Letland, Polen, Rumænien og Slovakiet. EU-kommissionen skal således genoverveje forslaget jf. bestemmelserne i protokollen om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.

På Konkurrenceevnerådsmødet 25. maj er punktet alene sat på til en mundtlig status ved formandskabet ("state of play"). EPSCO rådet (beskæftigelse og socialpolitik) er ressort for forhandlingerne om forslaget. Næste EPSCO afholdes 16. juni.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vurderer, at der med forslagets centrale bestemmelse om vilkår under udstationeringen, fortsat tages højde for, at ikke alle medlemslande har lovregulering af løn eller almengjorte overenskomster.

Regeringen finder det afgørende, at det nationale råderum for regulering af vilkår, herunder lønvilkår, ikke begrænses, og at der ikke sker en forskydning af kompetence fra medlemsstaterne til EU-domstolen. Det gælder blandt andet i forhold til at definere løn. Derfor bør det i lighed med det gældende direktiv fremgå af selve direktivteksten, at løn defineres i overensstemmelse med national praksis i den medlemsstat, på hvis område arbejdstageren er udstationeret.

Regeringen finder, at forslaget indeholder en række elementer, som skal afklares yderligere forud for endelig stillingtagen. Det angår blandt bestemmelsen om anvendelse af værtslandets regler ved udstationering udover 24 måneder og sammenhængen med reglerne i forordning 883 om social sikring, samt betydningen

af at ophæve udstationeringsdirektivets art. 3, stk. 9, om at fastsætte nationale regler som ligestiller udstationerede vikarer med nationale vikarer.

I forhold til forslaget bestemmelse om underleverandører noterer regeringen sig, at det overlades medlemslandene at tage stilling til, om man vil anvende bestemmelsen.

I regeringens overvejelser omkring direktivforslaget indgår også, at et flertal i Folketinget har vurderet, at dele af direktivforslaget ikke er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Endelig er det vigtigt for regeringen, at forslaget ikke medfører øget protektionisme, der kan bremse vækst og beskæftigelse i EU, herunder i forhold til danske virksomheders levering af tjenesteydelser på tværs af grænserne.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.